БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 223 (8443)
СЕНТЯБРИИН 20
ПЯТНИЦА
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин дүшэн жэлэй ойдо

(1917—1957)

КПСС-эй ЦК-гэй ПРОПАГАНДА БОЛОН АГИТАЦИИН ТАҺАГАЙ, КПСС-эй ЦК-гэй ДЭРГЭДЭХИ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ИНСТИТУДАЙ ТЕЗИСҮҮД*)

13. Фашистска булимтарагшадые бута сохижо, эрхэ ...өөгөө, бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа шадаһан ...зет арад коммунизм байгуулха хэрэгээ үргэлжэ...үлхэ аргатай болоһон байна. Немецкэ булимтараг...ш СССР-эй ажахые тон ехэ гай гарзада ...улаа. 1710 город, 70 мянга гаран тосхон болон ...ринууд һандаргагдаа, 32 мянга шахуу промыш...на предприятинууд тэһэлэгдэж ба галдагдаа, орон ...тор хайлуулагдадаг буладай 60 процентыень шахуу ...дэг металлургическа заводууд, абтадаг нүүрһэнэй ...процентһээ дээшэ үгэдэг шахтанууд гарһаа ...ргагдаһан байна. Хүдөө ажахымнай мүн лэ арга...л ехэ гай гарзада ороо. Булимтарагшад 98 мянган ...лхозые, 1876 совхоз болон 2890 МТС-ые һандаргажа ...ожорхиһон байна. Гансал эд зөөриин үгы хэгдэ...һээ боложо гараһан бүхы гарза айхабтар ехэ ...хэмжээтэй—679 миллиард түхэригэй болоо. Гэбэшье, ...он миллион советскэ хүнүүдээ алдаһамнай Эсэгэ ороноо хамгаалха дайнда үзэһэн эгээл хүндэ бусашагүй хохидолнай гээшэ.

Советскэ обществодол иимэ ехэ гарза хохидолдо ороһон ямаршье, тэрэ тоодо эгээл томо буржуазна гүрэншье бусадһаа аяар холо гээгдэжэ, ондоо империалистическэ гүрэнүүдэй мэдэлдэ заатагүй оршохо байгаа. Советскэ Союзшье ондоо гүрэнүүдэй мэдэлдэ орохо бэзэ гэжэ США-гэй, мүн Баруун Европын оронуудай империализмын политигууд болон номногшод бододог байгаа. Теэд энэ бодолынь хүсэлдөөгүй.

Империалистическэ хархисуудай хэдышье хорото ябуулга хээ һаань, экономическа хүгжэлтын талаар манай социалистическэ гүрэниие бусад гүрэнүүдһээ тон ехээр гээгдүүлхэ гэжэ һанаашье һаань, СССР-эй ажалшад ниитын шэнэ байгуулалтын илалтые батадхан бэхижүүлжэ, тэрэнээ саашадань бүри бата бэхи болгожо хүгжөөгөөд, коммунизм тээшэ амжалтатайгаар дабшаха эрхэ нүхэсэл байгуулжа шадаа юм.

IV. Дайнай хойто тээхи социалистическэ байгуулалтын дүнгүүд, коммунизмын түлөө тэмсэжэ, совет арадай бэелүүлхэ зорилгонууд

14. Манай ороной ниитын болон гүрэнэй байгуу...лта дайнай хатуу шанга бэрхэшээлтэй жэлнүүдтэ ...ргдашагүй арга боломжонуудаа элирүүлһэн, сэрэ...л ажахые эмхидхэлгээр капитализмһаа шиидхэхы ...э булюу байдалтай байһанаа харуулһан шэнгеэр, ...н дайнай һүүлэйшье жэлнүүдтэ сэрэг дайнай то...лдуулһан хүндэ хүшэр байдалые һэргээхэ хэрэг...ь, арадайнгаа ажахын бүхы һалбаринуудые һэр...н бодхоохо, саашадань найдамтайгаар хүгжөөхэ ...рэгтэнь Эхэ орондоо бүхы арга боломжо олгоһон ...на.

Дайсанай һандаргаһан завод фабриканууд, элек...останци, шахтанууд, колхоз, МТС болон совхозууд, ...оссийска Федерациин, Украинын, Белоруссиин, Лит...н, Латвиин, Эстониин, Молдавиин городууд болон ...хонууд советскэ хүнүүдэй гараар, тэдэнэй агууехэ ...зөөр богонихон болзор соо һэргээн бодхоогдоо. ...ндаргагдаһан барилгануудай үнэһэн тоборог хам...рхайнуудһаа мүнөө угаа ехэ индустриальна ги...антнууд—Запорожсталь, Краматорско машино-бү...элгын, Сталинградска ба Харьковска тракторна за...одууд бодхоогдоо; табанжэлнүүдэй түрүүшын барил...гануудай нэгэн—Днепровско ГЭС-эй галнууд дахяад ...соо. Город-геройнууд Ленинград, Сталинград, Се...вастополь, Одесса һэргээн бодхоогдожо, бүри ехэ...д, урдынхиһаа улам һайханууд болобо. Барилга...нуудай һэргээн бодхоогдохотой нэгэн доро за...водууд, хүсэтэ электростанцинууд болон шахтанууд ...шэнээр баригдана, мүнөөнэй шэнэ түхэл янзатай го...родууд хүдэлмэришэдэй тосхонууд бодхоогдоно.

Дүрбэдэхи, табадахи табанжэлнүүдэй түсэбые ам...жалтатайгаар бэелүүлһэнэй ашаар Советскэ Союз ...үйлэдбэрилгын хэмжээе дайнай урда тээхиһээ тон ехэ ...олгоо. Дайнай хойто тээхи нэгэдэхи арбан жэлэй ...соо, 1956 ондо манай орон 1940 онойхиһоо 3,5 да...хин ехэ промышленна продукци үйлэдбэрилһэн бай...ба. Промышленна продукциин ниитэ хэмжээе 1913 ...онтой сасуулхада 1957 ондо 33 дахин ехэ болоһон ...байба. Тэрээнтэй хамта үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые ...үйлэдбэрилгэ 1913 онтой сасуулхада 74 дахин ехэ ...болоһон байха юм. Советскэ машина бүтээлгын болон ...галл болбосоруулгын промышленность илангаяа ...ердан түргэнөөр хүгжэнэ. Тэдэнэй үйлэдбэрилһэн ...продукциин хэмжээе 1913 онтой жэшэхэдэ энэ жэлдэ ... дахин ехэ болоно.

...үндэ промышленностиие булюу ехээр, түргэнөөр ...хүгжөөһэнэй ашаар үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бү...тээн гаргалгын удельнэ хэмжээн промышленна бүхы ...продукциин хэмжээнэй 33 процентнь 1913 ондо боло...һоо һаа, 1956 ондо 70 процентһээ дээшэ болоһон байба. ...рээнэй үндэһэ һуури дээрэ арадай хэрэглэмжын зүйл...нүүдые үйлэдбэрилгые нэгэн доро хүгжөөхэ арга бо...ломжо бии болоһон байха юм. 1913 онтой сасуулха...да манайда арадай хэрэглэмжын зүйлнүүдые үйлэд...бэрилгэ 1957 ондо 13 дахин ехэ болоһон байна. Тэ...рээнтэй хамта хэрэглэмжын зүйлнүүдэй ассорти...ментнь үргэдхэгдэһэн, шанарынь һайжарһан байха ... Оронойнгоо индустриальна ба техническэ хүсэ ...шалдань түшэглэн, совет арад өөрынгөө бараг...дашагүй экономическа арга боломжонууд болон ...байгаалиин баялигуудые жэл ерэхэ тудам бүри гүй...ээр, һайнаар ашаглана.

Манай хүдөө ажахышье үндэһөөрөө хубилаа. СССР-...эй коллективизациин эхилхын урда тээ таряашадай ... миллион жэжэ ажахы байгаа һаа, түрүү техни...кээр зэбсэгжэнхэй томо коллективнэ ажахынууд мүнөө ...байгуулагданхай. 1957 оной эхиндэ СССР-эй хүдөө ...ажахы 1.577 мянган трактортай (15 хүсэтэй), 385 ...мянган таряанай комбайнтай, 631 мянган ашаанай ...машинатай, мүн хүдөө ажахын хэдэн миллион ...зэб машинатай байба. Социалистическэ шэнэдхэн ...байгуулга хадаа хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрил...гын хэмжээе нилээд ехэ болгохо арга олгоо. Гэхэтэй ...хамта, хүдөө ажахыда хүдэлдэг хүнэй тоо үсөөн бо...лоһон байна бшуу. 1913 онтой сасуулхада, бүхы ...культурануудай тарилгын талмай нэгэ хахад дахин ...дээшэ, тэрэ тоодо шэниисын—хоёр дахин шахуу, ...техническэ культурануудай тарилга—2,7 дахин, хлоп...чатник ба сахарна свёклын — 3 дахин ехэ болоһон ...байна. Гансахан лэ тарилгын талмай ехэ болоо бэ... харин газар таряалангай культура, полинуудай ...гарлаша дээшэлһэн байха юм.

Манай ороной техническэ дэбжэлтэдэ советскэ нау...ка тон ехэ туһа нэмэри хээ. Советскэ эрдэмтэд науч...но-техническэ тон орёо бэрхэ зорилгонуудые богони ...болзор соо шиидхэжэ шадаха байһанаа харуулба. Ма...тематика, механика, физикэ, хими, электроникын та...лаар советскэ эрдэмтэдэй гайхамшагта туйлалтанууд ...хадаа энергетикын, машина бүтээлгын, металлургиин, ...радиотехникын, автоматикын ба телемеханикын тон ...олон бэрхэ асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэ... үйлэдбэридэ шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ, тон ехэ ...ашагтай технологическа процесс зохёохо арга олгоһон ...байна.

1954 оноһоо хойшо Советскэ Союзда дэлхэй дээрэхи ...түрүүшын атомна электростанци хүдэлнэ, мүнөө ...атомна шэнэ электростанцинууд баригдажа байнхай. ...нжэ бодосуудай ябасые түргэдхэлгэдэ тон шухала, ...дэлхэй дээрэ эгээл ехэ хүсэтэй синхрофазотрон байгуу...лагдаа. Түби хоорондын баллистическэ ракетэ ба тэрэ...нние табиха арга зэбсэг зохёолго хадаа советскэ наука ба техникын тон ехэ амжалта мүн болоно.

Арадай дайшалхы авангард—Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа байгаа советскэ хүнүүдэй баатарлиг ажалай ашаар манай орон экономическа эгээл ехэ хүсэтэй оронуудай нэгэниинь болоо. Дэлхэйн промышленна үйлэдбэридэ Советскэ Союз 1917 ондо 2—3 процент эзэлдэг байгаа һаа, мүнөө тухайлхада табанай нэгэ хубиие эзэлдэг болоһон байна. Промышленна продукциин хэмжээгээр СССР Европодо нэгэдэхи һуури, дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлнэ.

СССР-эй, мүн социалистическэ бусад оронуудай дүй дүршэл хадаа капитализмын муу муухайнуудһаа сүлөөрһэн социализмда капитализмайхида орходо үйлэдбэринь тон түргэнөөр хүгжэнэ гэжэ харуулна. Социалистическэ системын булюу һайн байһанай ашаар Советскэ Союз хүн бүхэндэ хүртэсын талаар продукци үйлэдбэрилгөөр эгээл хүгжэнги капиталистическэ оронуудые түргэнөөр хүсэжэ байна. Хэрбээ 1913 ондо манай орондо промышленна продукциин хүн бүхэндэ хүртэсэ США-гэйхиһээ 13—14 дахин, тиихэдэ 1937 ондо —6,5 дахин бага байгаа һаа, мүнөө США-гэйхиһээ миил 2,6 дахин бага болонхой. Тиигэжэ промышленна продукци хүн бүхэндэ үйлэдбэрилгөөр США-һаа манай ороной гээгдэжэ ябалга советскэ засагай жэлнүүдтэ таба дахин хороогдоһон байха юм. Энэ хадаа Ленинэй уридшалан хэлэһэнэй үнэн зүб байһые гэршэлэн харуулна. «Тэдэнэй ой ухаандань ороогүй түргэнөөр ондоо гүрэнүүдые хүсэжэ шадахабди» гэжэ Ленин хэлээ һэн. (Зохёолнуудай 33-дахи том, 354—355 хуудаһан).

15. Арадай ажана байдалай, культурна хэмжээнэй хэлбэришэгүйгөөр һайжарха үргэн уужам замые социализм нээжэ үгөө. Бүхы ажалшадай ажана байдалые саашадань һайжаруулһан ябадал—советскэ обществын дайнай һүүлээрхи хүгжэлтын шухала дүн болоно.

Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэшье, мүнөөшье Советскэ Союзда хүдэлмэригүйдэлгэ үгы байха юм. СССР-эй арадай ажахыда хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоо дунда зэргээр энэ жэлдэ 52,5 миллионһоо дээшэ болоно гэхэ гү, али 1913 онойхидо орходоо 4 дахинһаа дээшэ олон болоһон байна. Хаанта Россин үедэ хүдэлмэришэд ба таряашадай олонхи хубиин түлюур туйган хүндэ бэрхэшээлтэй байдаг ушарые Советскэ Союз социализм байгуулһанай аша үреэр сүм усадхаһан байха юм.

Дэлхэйн 2-дохи дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ, мүн дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэшье хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото салин хүлһэниинь ходо дээшэлжэ байгаа. Миинтэ һуралсал ба медицинскэ туһаламжа, пенси, тэдхэмжэ ба гүрэнэй зүгһөө үгтэдэг бусад түлөөһэнүүд болон хүнгэлэлтэнүүдые, тэрэшэлэн хүдэлмэриин үдэрэй хороогдоһые хараада абалсаад байхада, мүнөө үедэ ажалшадай материальна хангалтынь хэмжээн 1913 онойхиһоо хэдэн дахин ехэ болоһон байна. Тэрээнтэй хамта революциин урда тээхи үетэй сасуулаад үзэхэдэ, таряашадай бодото олзо доходынь жэшээлэшэгүй ехээр дээшэлээ.

Бага түлөөһэ абадаг хүдэлмэришэд, албахаагшадай салин хүлһэниинь һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ болгогдоо, үтэлһэн ба эрэмдэг болоһон ажалшадта пенси үгэлгын хэмжээн дээшэлээ. Түрэхэ, түрэһэн эхэнэрнүүдэй амаралта ута болгогдоо, һуралсалай дээдэ газарнуудта ба дунда һургуулинуудта һураһанай түлөө түлөөһэн болюулагдаа. Арадай хэрэглэмжын хэмжээн хаа хаанагүй дээшэлбэ. Советскэ хүнүүд һайнаар эдеэлдэг, гоёор хубсалдаг, культурнаар ажаһуудаг болоо.

Имагтал баян ангинуудай һураад байдаг ябадалые социалистическэ революци эсэслэн усадхаа. Ажалша хүнүүдэй харанхы мунхаг, үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал үни хада усадхагдаа һэн. Хүүгэд болон залуушуулые дунда болон дээдэ һургуулинуудта һургаха бүхы эрхэ нүхэсэл манай орондо байгуулагданхай. Мүнөө үедэ манайда 50 миллионһоо дээшэ хүн элдэб һуралсалда хабаадана. Дээдэ һургуулинуудта ба техникумүүдтэ 4 миллионһоо дээшэ студентнэр һуралсана. Тиихэдэ 1913 ондо 182 мянган хүн һурадаг байһан юм.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ советскэ обществын сэдьхэл бодолой баялигынь хэлбэришэгүйгөөр хүгжэжэ байна. Коммунизм байгуулагша совет хүнэй баялиг ухаан бодолой шэнжэ шанарые, тэрэнэй һайн һайхан үзэл бодол ба энэрхэгээр хандадаг ябадалые харуулдаг, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэдэг литература болон искусство улам дэбжэжэ, һалбаржа байна.

Хүдэлмэришэд ба таряашадай үйлэдбэриин, научно-техническэ дүй дүршэлынь тон ехээр дэбжэнхэй. Манай ороной арадай ажахыда мүнөө дээдэ, тусхай дунда һургуулитай 6 миллионһоо дээшэ мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Тиихэдэ 1913 ондо 200 мянгаһаа үсөөн иимэ мэргэжэлтэд хүдэлдэг байһан юм. Һуралсалай дээдэ газарнуудта, научна эмхи зургаанuудта мүнөө үедэ 240 мянган научна хүдэлмэрилэгшэд ажалладаг. Энэ хадаа хаанта засагай үеынхидэ орходоо 24 дахин олон болоно.

Имагтал 1957 ондо орон дотор тусхай дунда һур-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

*) Түгэсхэл. Эхиниинь манай газетын сентябриин 19-нэй ...рто.

Үдэр бүри 48—50 гектар таряа лафетнэ жаткаар хадажа байһан Бичурын совхозой машинист Вениамин Басановһаа жэшээ абагты

Эртын ороoһото культурануудые хуряажа дүүргэбэ

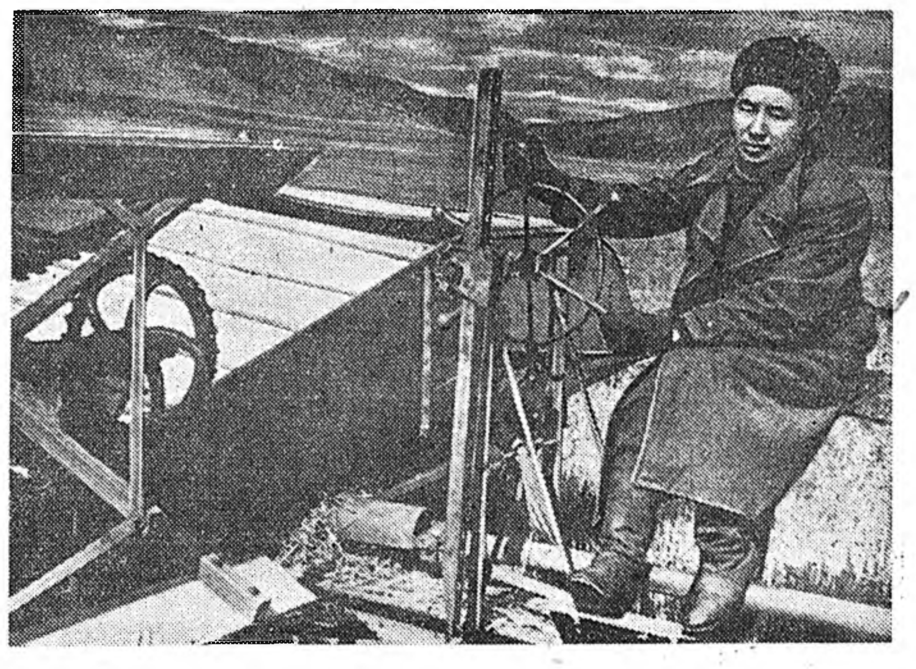
Аймаг соогоо түрүүлэн Ждановай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бадмаев, партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Санжиев), Моргентын Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Попов, партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Баженов) хара таряа болон шэниисээ сентябриин 17-до хуряажа дүүргэбэ.

Ждановайхид ороoһото культурануудайнгаа 70 процентыень амяарлан хуряагаа. Эндэ лафетнэ жаткын машинистнууд нүхэд В. Афанасьев, К. Андреев, комбайнернууд нүхэд М. Гаврилов, Ф. Слепнёв гэгшэд үсэд шангаар ажаллажа, нормоёо үдэр бүри 150—200 процент дүүргэнэ.

Шэнэ түрүү арга—амяарлан хуряалга хэрэглэһэнэйнгээ ашаар эдэ колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгаяа, натура түлбэреэ дүүргээд, түсэбһөө гадуур тушаажа байнхай. Һүүлэй мэдээгээр Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 10200 центнер таряа тушаагаа.

Аймагай колхозууд сентябриин хорёодоор эртынгээ ороoһото культурануудые хуряажа дүүргэхэ юм.

В. Большаков, КПСС-эй Бичурын айкомой секретарь.

Бичурын совхозой лафетнэ жаткын машинист Вениамин Басанов эрхим ажалаараа суутай болонхой. Энэ машинист тракторист Хандажап Цыбикжаповтай хамта хүдэлжэ, 460 гектар таряа амяарлан хуряагаа. Эдэнэр үдэртөө 48—50 гектар хадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Басанов жаткаараа таряа хадажа ябана. Ф. Сорокиной фото.

Түсэбһөө гадуур таряа тушаана

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). «Заря» колхоз гүрэндэ уялгата ёһоор, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэреэр тушааха түсэбөө сүм дүүргээ. Мүнөө үедэ гүрэндэ 1140 пүүд таряа худалдагдаба. Таряа тушаалган үргэлжэлһөөр.

Ургаса хуряалга дээрэ комбайнер Николай Сидоров шалгарна.

Ороoһо таряа бэлэдхэлэй пунктда зөөхэ хүдэлмэридэ колхозой шофёр Матвей Тимофеевич Трофимов шалгарна.

М. Елистратов.

Уялгаяа дүүргэжэ, хэлэһэндээ хүрэхэбди

Энэ жэлдэ Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Погранична МТС-эй механизаторнуудтай хамта таряанай һайн ургаса ургуулаа.

Хура бороогой оройтожо ороһон дээрэһээ манай эндэ талха таряан урдынхидаа орбол хожомдожо эдеэшээ. Тиимэһээ манай бригадынхид сентябриин эхеэр таряанда орообди.

Ургасаяа богони болзорто, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха зорилго манай колхознигууд болон механизаторнуудай урда табигданхай. Бидэнэр амяарлан хуряалга үргэнөөр хэнэбди. Һүүлэй гурбан үдэрэй туршада өөрөө 125 гектар таряа амяарлан хадааб. Үдэртөө 40—42 гектар хаданабди. Саашадаа үдэр бүри 40—50 гектар хадахын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэбди.

Тракторист Гуржэб Юможапов бидэ хоёр 400 гектар таряа амяарлан хуряаха уялга абанхайбди. Тиигээд амяарлан хадаһан 400 гектар таряае сүлжүүлжэ сохихобди.

Би мүнөө жэлдэ түрүүшынхеэ лафетнэ жаткада хүдэлнэб. Тиибэшье, машина техникээ һайнаар харууһалһанай ашаар һаадгүйгөөр ажалланабди. Үглөөнэй 5 часһаа эхилээд, һүни орой болотор хүдэлэгдэнэ. Комбайн, трактортамнай һүниндөө хүдэлхөөр гэрэл түхеэрэгдэнхэй.

Б. Дашиев, Кяхтын аймагай Погранична МТС-эй комбайнер.

Тоог, амбаарынь хүсэд заһагдаагүй

Зэдын аймагай Борьёогой сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз таряагаа хуряажа эхилһээр үнихэнэй. Теэд колхозой центртэхи тоог хүсэд заһагдаагүй, арилгагдаа сэбэрлэгдээшьегүй байһаар. Хорёо сооншье модо шулуун хэбтэһээр. Цементэлэгдэһэн шалань хамхаржа, нүхэ һүбөөрнь бороогой уһан, хони ямаанай хоргооһон дүүршэнхэй.

Ороoһо таряагаа бороoһоо халхалха хушалтатай нэгэ сарай бүтээгүй байһаар.

Д. Цыренжапов.

Һурагшад магтаалтайгаар хүдэлнэ

Тарбагатайн аймагай «Рассвет» колхозой таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгын, хартаабха малталгын хүдэлмэридэ Улан-Удын хоёрдохи һургуулиин 8—9-дэхи классуудай 60 һурагшад ажаллана.

Юһэдэхи классай һурагшад гол түлэб комбайнууд дээрэ солоомо суглуулха, таряа мэшээглэхэ хүдэлмэридэ ябана. Тэдэнэй дундаһаа Владимир Чернышев, Геннадий Титов, Сергей Дубровский, Сергей Черепанов, Анатолий Намсараев болон бусад һайнаар хүдэлнэ.

Таряанай тоог дээрэ хүдэлжэ байһан һурагшадай дундаһаа 8-дахи «А» классай Светлана Другова, Людмила Дорофеевагай эршэмтэй ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Багша Надежда Афанасьевна Пашинагай хүтэлбэри доро 8-дахи «Б» классай хорёод һурагшад хартаабха малтана. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Таня Крылова, Роза Дамбаева гэгшэд һайнаар ажаллана.

Колхозой правлени маанадта анхаралаа табижа, дулаан һайн байрада оруулжа, эдеэ хоолоор таһалгаряагүй хангана. Һурагшаднай магтаалтайгаар ажаллана.

И. Уланов, Улан-Удын хоёрдохи һургуулиин багша.

Кяхтын индустриальна техникумэй студентнэр Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо таряа хуряалгадань туһална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой тоог дээрэ студентнэр хүдэлмэрилжэ байна. С. Нечаевай фото.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин дүшэн жэлэй ойдо

(Үргэлжэлэл)

гуулитай 770 мянгаһаа дээшэ мэргэжэлтэд бэлдэгдээ. Дээдэ һургуулитай мэргэжэлтэд революциин урда тээхи үеынхиһөө 21 дахин олоор бэлдэгдээ. Кадрнуудые иимэ олоорнь нэгэшье капиталистическэ орон бэлэдхэдэггүй юм. Энэ ушарые Советскэ Союзда дурагүйшүүлшье мэдэрдэг байна. Научно-техническэ мэргэжэлтэй олон түмэн кадрнуудтай байһанайнгаа ашаар наука болон техникын шухалын шухала асуудалнуудые капиталистическэ эгээл баян оронуудһаа бүри түргөөр шиидхэхэ аргатайбди.

Ажалшадые эмнэлгэ үндэһөөрөө һайжаруулагдаа. Хаанта Росси дотор 10 мянган хүндэ нэгэ врач хүртэдэг байгаа һаа, мүнөө СССР-тэ—17 врач (США-гэйхидэ орходоо олон) хүртэнэ; 10 мянган хүндэ больницын 13 орон хүртэдэг байгаа һаа, мүнөө 70 орон хүртэнэ. Хүн зон миинтээр аргалуулдаг байна.

Үргэн ниитэ ажалшадай байдал һуудалай һайжарһанай, советскэ системын элүүрые хамгаалха ажалай үрэ ехэтэй болоһоной ашаар хүн зоной бэеын элүүр эрид һайжарһан, үхэхэ хосорхо ябадал үсөөрһэн байна. Хэрбээ хаанта Росси дотор хүн зоной үхэхэ ябадал США болон Англиинхиһаа хоёр дахин үлүү гарадаг, Франциинхиһаа нэгэ хахад дахин ехэ байгаа һаа, мүнөө СССР дотор хүн зоной үхэлгэ эдэ оронуудайхиһаа үсөөрөө, тиихэдэ хүн зон һурагтүй ута наһа наһалдаг болоо. Революциин урда тээхи үетэй сасуулхада, СССР дотор дунда зэргээр абахада хүн бүри ута наһа наһалдаг болоо.

Город, тосхонуудтай улам болбосон түхэлтэй болоно. Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай, граждан болон илангаяа дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ айхабтар ехээр һандаргагдабашье, городуудаймнай гэр байрын талмай 1913 онойхидо орходоо 1956 ондо 3,7 дахин ехэ болоһон байна. Тиихэдэ гэр байрын түлөө ажалшадай оруулдаг түлөөһэн 1917 оной урдахи үетэй жэшээлбэл таба, мүн тэрээнһээ дээшэшье дахин бага болгогдоо. Мүнөөнэй капиталистическэ оронуудтал адли, хаанта Россин хүдэлмэришэд салин хүлһэнэйнгөө табанайнь нэгэ хубиһаа гурбанайнь нэгэ хуби хүрэтэр гэр байрада байһанайнгаа түлөө гаргашалдаг байгаа, харин мүнөө СССР-тэ хүдэлмэришэнэй бүлэ дунда зэргээр бюджедэйнгээ хоринойнь нэгэ хубиие шахуу гаргашалдаг болонхой.

Элдэб тэдхэмжэ, пенси, стипендидэ гэжэ, мүн санаторинуудта, амаралтын гэрнүүдтэ ошохо түлөөһэгүй путёвконуудые үгэхэ хэрэгтэ, бүхы һургуулинуудта түлөөһэгүйгөөр һургуулха, мүн түлөөһэгүйгөөр хүн зониие эмнэхэ болон бусад хэрэгүүдтэ Советскэ гүрэмнай айхабтар ехэ мүнгэ зөөри гаргадаг. Гансал 1956 ондо эдэ бүхы хэрэгүүдтэ гаргагдаһан мүнгэнэй дүн хамтань 169 миллиард түхэриг болоо. 1957 ондо дурсагдаһан бүхы хэрэгүүдтэ 192 миллиард түхэригһөө бага бэшэ мүнгэн гаргашалагдаха юм.

Арадаймнай ажахын орьёлмо түргөөр хүгжэжэ, совет арадай ажана тэниглэн байдалай эрид шууд һайжаржа, культурна хэмжээнэйнь дээшэлжэ байһан ушар капитализмда орходоо социализмын булюу һайн байһыень, тэрэнэй айхабтар ехэ хүсэтэй байһыень гэршэлэн харуулна. Капиталистическэ оронуудайхида орходоо манай ороной национальна доход зүгөөргүй түргөөр ехэ болоно. Тиихэдэ бүхы национальна доход ажалшадта зорюулан хубаарилагдана. Национальна доходой дүрбэнэйнь гурбан хуби ажалшадай өөһэдынь хэрэглэмжэдэ гаргашалагдадаг, харин капиталистическэ оронуудта национальна доходой хахадһаа ехыень мүлжэгшэ ангинууд үбэршэлдэг юм.

Хаанта Россидахил экономическа талаар гээгдэнги, политическэ талаар ямаршье эрхэгүй үндэһэ яһатануудай һуудаг «заха газарнууд» СССР-тэ үгы юм. Харин бүрин тэгшэ эрхэтэй союзна болон автономно республиканууд, национальна областьнууд, округууд болон районууд бии. Тэдэнэр бүгэдэ хүгжэнги промышленностьтай, олон зоной хамтаран хүдэлдэг, томо социалистическэ хүдөө ажахытай болонхой. Урдань дарлагдажа байһан арадуудай соёл болбосоролын тон ехээр хубилаа. Тэдэ арадууд өөрынгөө соёл культурые айхабтар ехээр хүгжөөн һалбаруулаа. Урдань өөрынгөө бэшэг хэлэгүй байһан арадуудшье мүнөө наука, техникэ хүгжөөхэ хэрэгтэ хабаадалсана, түхэл маягаараа национальна, удхааараа социалистическэ баян түгэлдэр искусство ба литература байгуулаа юм.

Элдэб янзын мүлжэлгэ дарлалгые, ангиин болон национальна дарлалтые усадхаһан ушар социализмын агууехэ туйлалтань мүн. Бүхы советскэ хүнүүд—эрэ эмын, үндэһэ яһанай илгаагүй — ниитыншье, өөрынгөөшье эрхын талаар тон тэгшэ, мүн гражданска талаар бүгэдөөрөө адли уялгануудтай болгогдонхой.

16. Социализм хадаа коммунистическэ обществын түрүүшын шатань. Тиимэһээ коммунистическэ общество байгуулха гээшэ хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай тэмсэлэй уг зорилго мүн.

«Социалистическэ хубилалтануудые бэелүүлжэ эхилхэдээ, эдэ хубилалтануудые хэһэнэйнгээ һүүлээр, эсэстэнь ямар зорилго дүүргэхэбибди гэжэ эли тодоор ойлгохо, тусхайлбал, коммунистическэ общество байгуулха зорилготойбди гэжэ бидэнэр эли тодоор ойлгохо ёһотойбди. Гансал фабрика, заводуудые, газар уһа болон үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые олониитын болгоод лэ, продуктнуудай үйлэдбэрилгын ба хубаарилгын хойноһоо хиналта хэжэ, тэрэниие тон наринаар бүридхэн тоололгоор коммунистическэ общество байгуулха хэрэг хизаарладаг бэшэ, харин саашадаа «хүн бүхэнһөө — тэрэнэй шадабариин зэргээр, хүн бүхэндэ—тэрэнэй хэрэглэмжын зэргээр» гэһэн гол ёһон бэелүүлэгдэхэ ёһотой» гэжэ В. И. Ленин хэлэдэг һэн. (Зохёолнуудай 27-дохи том, 103-дахи нюур).

Социализмын үедэ бүхы обществын гэшүүдэй улам ургажа байгаа хэрэглэмжэнь улам дүүрэнээр хангагдажа байбашье, энэ үедэ хуушан сагай үлэгдэлнүүд үшөөл бии зандаа байдаг. Социалистическэ үйлэдбэриин хүсэнүүдэй ба ажалай бүтээсын тиимэ үндэр дээдэ хэмжээндэ үшөөл хүрөөдүй байһан дээрэһээнь эд зөөри, эдеэ хоол элбэг дэлбэгээр бүтээгдэдэг болоодүй, тиимэһээнь общество коммунизмын гол ёһые бэелүүлхэ шадалгүй байна. Хүн зоной улам ургажа байгаа хэрэглэмжын ба тэрэниие хангаха талаар мүнөө үедэ туйлагдаһан арга боломжонуудай хоорондо зарим тэды алгасал бии байдаг. Коммунизмын материально-техническэ базын таһалгаряагүйгөөр хүгжэжэ, улам һайжарха тудам энэ алгасал улам бага боложо, һүүлээрнь үгы болон һалаха байна.

Социализмын үедэ хүнүүд шэнэ ёһоор хүмүүжүүлэгдэнэ, ажал хэжэ шадаха бүхы хүнүүд зохёон байгуулхы, нүхэдэй ёһоной, нэгэдэмэл ажалда хабаадуулагдана, мүлжэгшэ байгуулалтын үедэ олоһон элдэб үзэл бодол, дадалнуудһаа, капитализмын үлэгдэлнүүдһээ һалгаагдана. Эгээл иимэһээ коммунизмын бүрин илахада ажал гээшэ бүхы хүнүүдэй дүүргэдэг гансал уялгань бэшэ, харин ажабайдалдань тон шухала хэрэгтэй юумэн боложо, тэдэнэр ажал хүдэлмэри аяшаан байжа, дуратайгаар хэдэг болохо юм. Харин социализмын үедэ гол түлэб амидархын туладал хүнүүд ажал хэнэ гээшэ. Тиимэһээ социализмын үедэ продуктнууд хүн зондо хэрэгтэй соонь бэшэ, харин тус тус хүнүүдэй обществын аша туһада хэһэн хүдэлмэриин хэмжээнэй, мүн шанарайнь зэргээр хубаарилагдана.

Социализмын база дээрэ советскэ общество коммунизм тээшэ урагшаа амжалтатайгаар дабшаха бүхы арга боломжотой. Арад зоной хэрэглэмжые хангаха продуктнуудые элбэг дэлбэгээр бүтээдэг болохын тулада шухала материально-үйлэдбэриин база социализмын үедэ түбхын түрүүндэ ехээр хүгжэн ургана. Энэ базань хото хүдөөдэ эрхилэгдэдэг томо машинна үйлэдбэри болоно. Энэ машинна үйлэдбэри бүхы ороноо электрификацилгада, үйлэдбэриие комплексноор оньһожоруулха болон автоматизацилха ябадалда. үйлэдбэриин процессүүдтэ химиин туйлалтануудые али болохоор хэрэглэхэ, арадай ажахын шухалын шухала һалбаринуудта атомна энергиие үргэнөөр хэрэглэхэ ябадалда үндэһэлнэ. Тиихэтэй хамта социализмын үедэ техникэ тон түргөөр, ехээр хүгжөөгдэдэг, тиимэһээнь бүхы ажалшадай культурно-техническэ хэмжээниинь дээшэлдэг байна.

Социализмын үедэ олон миллион арад түмэнэй зохёон байгуулхы эдэбхинь социалистическэ мүрысөөндэ бэелэн гарадаг. Экономикые саашань дэбжээхэ, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта шэнэ техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилгоор социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэ. Манай Эхэ ороной шэнэ амжалта туйлаха, коммунизм тээшэ тэрэнэй илалта туйлан дабшаха зайлашагүй арга нүхэсэл байһан дээрэһээнь социалистическэ мүрысөө саашадаа хүгжөөн дэлгэрүүлхыень партимнай ажалшадые халуунаар урялдаг.

17. Манай орон дотор коммунистическэ общество байгуулха гээшэ советскэ хүнүүдэй, тэдэниие хүтэлбэрилэгшэ — Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин мүнөө эрхилжэ байгаа бүхы ажалайнь аяар холодо бэшэ, харин һаяар бэелүүлэгдэхэ зорилгонь мүнөө болонхой.

Коммунизмын материально-техническэ база байгуулха гэһэн һүр жабхаланта зорилго, продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар капитализмын эгээл хүгжэнги оронуудые түүхэтэ богонихон болзор соо хүсэжэ, урдань гараха гэһэн зорилго совет арадай үмэнэ мүнөө шууд табигдаад байна.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ КПСС-эй XX съезд шухала ехэ шата болоо. Съезд дээрэ уласхоорондын болон дотоодын байдал гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдээ, мүнөө үедэ обществын хүгжэхэ замые, мүн тэрэнэй саашанхи харааень ойлгоходо аргагүй ехэ удхашанартай марксистско-ленинскэ наукын шухалын шухала хэдэн асуудалнууд творческо ёһоор табигдажа шиидхэгдээ. «Амгалан тайбанаар экономическа талаар мүрысэжэ, Советскэ Союзай гол шухала экономическа зорилгые түүхэтэ богонихон болзор соо бэелүүлхын түлөө үсэд шангаар саашадаашье тэмсэхэ гээшэ гол шухала зорилгомнай» гэжэ съезд зааһан байна. «Ажахын социалистическэ системын булюу һайн байһыень ашаглан, абтадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээл хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэжэ, урдань орохо гээшэ Советскэ Союзай гол шухала экономическа зорилгонь болоно».

Мүнөө үеын байдалда коммунизм байгуулхын түлөө зохёон байгуулхы тэмсэлэй тодорхой программа съездын шиидхэбэринүүд соо хараалагдаа. Хүндэ промышленностиие булюу ехээр хүгжөөн, техникые таһалгаряагүйгөөр һайжаруулан, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэн, арадай ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүсэтэ ехээр хүгжөөхэ, хүдөө ажалые эрид дээшэлүүлхэ, энээнэйнгээ ашаар совет арадай ажана байдалые нилээд һайжаруулха, культурна хэмжээень дээшэлүүлхэ зорилго зургаадахи табанжэлдэ табигдана.

Промышленность, барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые эрид хубилган һайжаруулха талаар парти, правительствын бэелүүлһэн хэмжээн КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ, советскэ оронкоймнай коммунизм тээшэ эршэмтэйгээр дабшалгада онсо ехэ удхашанартай хэрэг байна. Промышленность, барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые ингэжэ хубилгаһан ушар ажахые хүтэлбэрилхэдөө демократическа централизм баримталха гэһэн ленинскэ гол ёһые саашадань ухаалан зохёожо, хүгжөөһэн ябадал мүн. Ажахые шэнэ ёһоор хүтэлбэрилдэг болоходо, түбэй нэгэн газарһаа, гүрэн түрын зүгһөө арадай ажахые хүтэлбэрилхэтэй хамта, нютаг нютагай үүргыень, үүсхэл хэшээлыень, олониитын эдэбхиень бадаруулха арга боломжо олдоно. Ажахын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ элдэб зургаануудай зүгһөө тохёолдуулагдадаг һаад тойбо усадхахатаяа хамта ажахые шэнэ ёһоор хүтэлбэрилдэг болоһон ушар экономическа районуудта ажахые комплексноор хүгжөөхэ, тусхай мэргэжэл олошоруулха, үйлэдбэриие районуудай дотор болон районуудай хоорондо хамжуулан ябуулха хэрэгые ехээр хүнгэдхэжэ үгэбэ.

Промышленность, барилга хүтэлбэрилгын шэнэ системэ нютагуудтахи болон түбэй газарай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгыень дээшэлүүлнэ, хүтэлбэриие үйлэдбэридэ дүтэлүүлнэ, хүтэлбэриин аппаратта бии байһан хэрэггүй, забһарай зургаануудые зайсуулна, наука болон үйлэдбэриин холбоое бэхижүүлнэ, шэнжэлжэ олоһон туйлалтаяа промышленностьда болон хүдөө ажахыда зоригтойгоор хэрэглэн шалгаха арга боломжо наука, техникын ажал-ябуулагшадта олгоно. Эдэ бүгэдын ашаар социалистическэ ажахы дотор бии байһан доторой ехэ арга боломжонууд улам үргэнөөр элирүүлэгдэхэ, эдэ арга боломжонуудые, мүн байгаалиин баялигуудые арад зоной аша туһада, коммунизм тээшэ ороноо улам түргэнөөр дабшуулхын тулада хэрэглэхэ арга олдоно.

Һүүлэй гурбан жэлэй туршада (1954—1956 онуудта) хүдөө ажахые эрид дэбжээхэ талаар хэдэ хэдэн ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдээ. Шэнэ, боро газарые элдүүрилэн ашаглаха тухай, колхозуудта болон МТС-үүдтэ дүй дүршэлтэй, шударгы хүтэлбэрилэгшэдые, мэргэжэлтэдые эльгээхэ тухай, хүдөө ажахыда түсэблэлгын шэнэ гурим оруулха тухай, хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлэй болон худалдан абалгын сэнгые дээшэлүүлхэ тухай, колхознигуудта һара бүри аванс үгэжэ байха тухай парти, правительствын абаһан шиидхэбэринүүд онсо шухала удхашанартай байгаа. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэһэнэй ашаар нютаг нютагуудтахи хүн зоной үүсхэл хэшээл ехээр бадаруулагдаһан, хүдөө ажахын продуктнуудые улам ехээр абахын тулада колхозууд, колхознигууд һайнаар урмашуулагдадаг болоһон, хүдөө ажахые саашадань хүсэтэ ехээр дэбжээхэ хэрэгтэ түрүүшын ехэ амжалта туйлагдаһан байна.

Шэнэ, боро газарые элдүүрилэн ашаглаһан ушар совет арадай гаргаһан ехэ баатаршалга мүн. Шэнэ газар элдүүрилхэеэ олон мянган хүнүүд ошоһон байна. Хоёр жэлэй туршада гансал комсомольско путёвкоор 350 мянга гаран залуу патриодууд ошоо һэн. Казахстанай, Уралай, Сибириин, Поволжьеын урдань хүн зоной олоор һуудаггүй байһан, шэрүүн уларилтай үргэн тала дайдада олон зуун шэнэ совхозууд, МТС-үүд бии болоо. Трактор, комбайн болон бусад техникэ тээһэн эшелонууд Зүүн зүг руу таһалгаряагүйгөөр ошожол ошожол байгша һэн. Гурбан жэлэй туршада 35,9 миллион гектар шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглагдаа, энэ турша соо ороноймнай таряалангай талмайнь 38 миллион гектараар шахуу ехэ боложо, 1956 ондо 195 миллион шахуу гектар хүрэһэн байна. Шэнэ, боро газар элдүүрилһэнэйнгээ ашаар 1956 ондо манай орон миллиард гаран пүүд товарна таряа нэмэжэ абаа, мал ажалда хэрэгтэй тэжээл нилээд ехээр абтадаг болоо. Мүн ойрын жэлнүүдтэшье шэнэ газарые элдүүрилэн ашаглаха хэрэг үргэлжэлүүлэгдэхэ, тиигэжэ орон доторнай таряа талхан улам ехээр абтадаг болохо юм.

Һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е бүри ойрын жэлнүүдтэ хүсэе гэһэн зоригтой уряалые түрүү колхозуудай дүй дүршэлдэнь, туйлалтануудтань түшэглэн, партимнай социалистическэ хүдөө ажахын ажалшадта хандан гаргаба.

Энэ уряал олон миллион ажалшадай эрцэ хүсые, эдэбхи хэшээлые айхабтар ехээр бадаруулаа. Байгша ондо колхоз болон совхозуудта мал ажалһаа ашаг шэмын эрид ехээр абтаһан ушар энээн тухай гэршэлнэ. Ашаг шэмын ехээр абтаһанай ашаар нёдондо жэлэйхидэ орходоо мүнөө жэлдэ мал ажалай продуктнууд нилээд ехээр бэлэдхэгдэһэн байна. 1957 оной сентябриин 1 хүрэтэр 624 мянган тонноор гү, али 38 процентээр ехэ мяхан, 2419 мянган тонноор гү, али 19 процентээр ехэ һүн бэлэдхэгдээ.

Мал ажалай ашаг шэмэ иимэ богонихон болзор соо эрид ехээр абажа, ехээр бэлэдхэдэг болоходоо, мал ажалай гол шухала продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын сагта хүсэжэ шадахабди гэжэ найдахаар гээшэ. Тиихэдээ арад зонойнгоо хэрэглэхын тулада продуктнуудые эрид ехээр гаргадаг болохо арга боломжо олдохо байна.

Колхозуудай болон совхозуудай товарна продукциин ехэ болоһоной ашаар, Советскэ гүрэн 1958 онһоо эхилэн колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай ажахынуудһаа абтадаг хүдөө ажахын продуктнуудай уялгата татабариие болюулха гэһэн шиидхэбэри абаа.

Шэнэ, боро газарые саашадаа элдүүрилэн ашаглаха, таряалангайнгаа талмайе үргэдхэхэ, бүри ехэ ургаса абадаг болохо, оронойнгоо бүхы нютагуудта газар элдүүрилхэ хэрэгые һайжаруулха, малай тоо толгойе олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмые ехэ болгохо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, комплексно механизаци бэелүүлһэнэй үндэһөөр хүдөө ажахын продукциин өөрынь үные доошолуулха— эдэ бүгэдэ манай орон дотор мүнөө коммунизм байгуулжа байгаа үедэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар табигдаһан гол шухала зорилгонууд мүн.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ хадаа промышленна болон хүдөө ажахын продукци улам ехээр абадаг болохо, арад зоной ажабайдалые һайжаруулха гол шухала эшэ үндэһэн гэжэ мэдээжэ. Промышленностьда ажалай бүтээсые 50 процентһээ бага бэшээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үные 17 процентһээ бага бэшээр доошолуулха гэжэ зургаадахи табанжэлэй түсэб соо хараалагдана. Эдэ бүгэдын ашаар хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай бодото салин хүлһэниинь, тухайлхада, 30 процентээр, колхознигуудай мүнгэн болон боро бодолой олзо доходынь 40 процентһээ бага бэшээр ехэ болохо байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай орон дотор һайндэрнүүдэй болон амаралтын урда тээхи хүдэлмэриин үдэр 2 часаар хороогдоо, зарим хүндэ ажалда хүдэлдэг хүнүүдэй, тэрэшэлэн наһаяа хүсөөгүй хүдэлмэришэдэй хүдэлмэриин үдэр 6 час хүрэтэр хороогдоһон байна. Эрхим дээдэ техникэ хэрэглэһэнэй, ажал хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар үйлэдбэриие таһалгаряагүйгөөр һайжаруулжа, ажал хүдэлмэридэ улам ехээр техникэ хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар хүдэлмэришэдые болон албахаагшадые 7 часай хүдэлмэриин үдэртэй удаа дараалуулан болгохо арга зургаадахи табанжэлэй туршада олдохо байна. Тиигэжэ советскэ хүнүүдэй бэе махабада, ухаан бодолоо али болохоор хүгжөөхын тулада нэмэлтэ сүлөө саг гаража үгэхэ.

СССР-тэ гэр байрын айхабтар олоор баригдадаг болоошье һаань, дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ гэр байра үшөөл дуталдаһаар байгаа. Орон дотор индустриализаци бэелүүлһэнтэй дашарамдуулан городто һуудаг зоной аргагүй ехээр олошорһон дээрэһээ, мүн дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ промышленна, ниитын болон гэр байрын байшангуудай аргагүй олоор һандаргагдашаһан дээрэһээнь гэр байра дуталдаа. Гадна дайнай һүүлээр түбхын түрүүндэ промышленностиие һэргээн бодхоохо шухала байгаа. Ажалшадта зохид һайн гэр байра элбэг олоор барижа үгэхэ гээшэ хойшолуулашагүй шухала зорилго болонхой. Зургаадахи табанжэлдэ гүрэнэй зөөреэр гү, али тэрэнэй туһаламжаар ниитэ дээрээ 328 миллион гаран дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха юм. Энэнь табадахи табанжэлдэ баригдаһан байрын гэрнүүдэй бүхы талмайһаань хоёр дахин ехэ. Ойрын 10—12 жэлэй туршада манай орон дотор гэр байрануудаар дуталдаха ябадалые усадхаха гэһэн зорилго парти, правительствомнай табяа. Энэ зорилгые бэелүүлхэ гээшэ парти, правительствымнай нэгэн шухала оролдолгонь болон...

18. Демократиин дээдэ формонь болгошо, арад зо... демократи болгошо Совет гүрэн таһалгаряаг... гөөр хүгжэнэ; арад зоной политическэ, ниитын эдэ... хэшээлэй улам ехээр бадархатай хамта Сов... гүрэмнай хүгжэнэ. Совет засагай һунгамал ор... нуудта, СССР-эй Верховно Советтэ, союзна бо... автономно республикануудай Верховно Советүү... ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ ми... лион хахадһаа олон депутат хүдэлнэ; тэдэнэр бүгэ... заводуудта, социалистическэ хүдөө ажахыда хүдэл... хүнүүд, наука болон культурын ажал-ябуулагша... гүрэнэй, мүн ниитын организацинуудай хүдэлмэри... шэд байха юм. Һунгагшадайнгаа саг үргэлжын ту... ламжа дэмжэлгэдэ түшэглэн, Совет засагай ор... нууд хүдэлмэрилдэг. 1956 ондо нютагай Советүү... дэргэдэ 240 мянга гаран саг үргэлжын комисси... хүдэлһэн, тэдээндэ 1,5 миллион шахуу ажалшад ... баадаһан байна.

Оронойнмнай политическэ, ажахын бо... культурна ажабайдалай гол шухала асуудалну... дые хэлсэжэ, шиидхэлгэдэ арад зоноймн... эдэбхитэйгээр хабаададаг ушар советскэ байгуул... тын ёһотойл демократическа байһыень эли тодо... гэршэлэн харуулна. Промышленность, барилга хүтэ... бэрилхэ хэрэгые саашадаа һайжаруулан хубилга... тухай асуудалые зүбшэн хэлсүүлхын түлөө үнгэрг... дэһэн суглаануудта 40 миллион гаран ажалшад ... баадаа. Арадаймнай ажабайдалда ехэ удхашанарт... хуулиин олон проектнүүд бүгэдэарадай зүбшэн хэлэ... һэнэй һүүлээр лэ хуули боложо гарадаг юм. Ман... хуулинууд бүхы арад зоноймнай сэсэн мэргэн ухаа... ень, олон миллион хүнүүдэй ниитэ дүй дүршэлые, ... дэнэй хүсэл зоригые бэелүүлдэг. Коммунизм байгуу... га соогуур гарадаг асуудалнуудые шиидхэхэдээ, парти... правительствомнай арадтаяа хододоо зүбшэдэг бай... Социализмын үедэ арад түмэн шэнэ ажабайдал... эдэбхитэйгээр, ушар ёһоо мэдэн зохёон байгуул... хүсэн болонхой.

Союзна республикануудай экономикын болон ку... турын ехээр хүгжэһэн дээрэһээ, коммунизм байгу... ха талаар шэнэ зорилгонуудай табигдаһан дээрэ... ажахые хүтэлбэрилгэдэ союзна республикануудай ... хые нилээд үргэдхэхэ хэрэг гараба. Урдань бүхэсо... на органуудай мэдэлдэ байһан олон предприяти... болон промышленностиин бүхэли һалбаринууд мү... союзна республикануудһаа сэхэ мэдэлтэй болгогд... хой; гүрэнэй түсэблэлгын, мүн ажахыда мүнгэ зө... һомололгын, сүүдэй болон захиргаанай ажал-ябуул... талаар, культурна байгуулалтын талаар союзна р... публиканудай эрхэнь үргэдхэгдөө. Эдэ бүхы шухал... хэмжээ-ябуулганууд СССР-эй бүхы республика... дай болон бүхы арадуудай үүсхэл хэшээлые, ол... бэлигые бадаруулха бүри ехэ арга боломжо олго... тэдэнэй хани барисаае, ахадүүгэй ёһоной харил... холбооe бэхижүүлнэ.

Гүрэн түрэеэ хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ, ажахын бо... соёл болбосоролой хүгжэлтые хүтэлбэрилхэ хэрэ... арад зониие бүри олоорнь, эдэбхитэйгээр хабаадуу... хын түлөө, албан хойрог ябадалые усадхахын, хүт... бэри-захиргаанай аппарадые сомордохын түлөө К... мунистическэ партимнай эрид шууд тэмсэдэг, с... шадаа тэмсэхэшье байна. Социалистическэ гүрэ... бүхы эмхи зургаануудай, ажалшан олониитын ... хы организацинуудай—Советүүдэй, профсоюзуу... комсомолой болон бусад организацинуудай үүрг... үүсхэл эдэбхиень дээшэлүүлхэ гэжэ партимн... оролдоно. Ажал хүдэлмэридөө, ниитын зөөридэ ... циализмда харша үзэлтэйгөөр хандадаг ябадал... усадхахын түлөө партимнай эрид шууд тэмсэнэ, б... жуазна зан абарида эсэргүү тэмсэлдэ бүхы олонии... элсүүлдэг байна.

Шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгэ гээшэ соц... листическэ демократизмые бэелүүлхэ шухалын шу... ла формонуудай нэгэниинь юм. Шүүмжэлэл бо... өөрыгөө шүүмжэлэлгые дэлгэрүүлһэнэй ашаар парти... най совет арадшье хадаа социалистическэ обще... вын ажабайдалда ушарһан дутагдалнуудые элир... лэн, тэдэниие усадхана, оронойнмнай урагшаа д... шалгые түргэдхэнэ.

Пролетариадай диктатурын бэелүүлэгдэһэн тэрэ... рэн хадаа шэнэ, социалистическэ общество байгуулх... тулада арад зоноймнай хэрэглэдэг гол шухала зэб... гынь гээшэ гэжэ түүхын дүй дүршэлһөө харагдана. ... даадын дайсадһаа социализмын туйлалтануудые х... гаалхын тулада, коммунизм байгуулха хэрэгые ... тэлбэрилхын тулада бата бэхи, арадай засаг түрэ ... ветскэ обществодо мүнөө үедэ үшөөл хэрэгтэй б... һаар зандаа.

Коммунизм гээшэ бүхы хүн түрэлтэнэй һару... һайхан ерээдүй мүн. Коммунизм байгуулха гээшэ Ко... мунистическэ партиин уг ехэ зорилгонь.

Коммунистическэ обществын үедэ ангинуудай х... рондо ямаршье илгаа үгы болохо, үйлэдбэриин хэр... сэлнүүд нэгэн ниитэ, коммунистическэ обществын з... ри болохо, тэрэшэлэн дээдэ зэргын техникэдэ түшэг... хүгжэдэг ниитын үйлэдбэри обществын бүхы гэшүү... хэрэглэмжые бүрин дүүрэнээр хангадаг болохо ю...

«Коммунизм хадаа капиталистическэдэ орхо... түрүү техникэ хэрэглэдэг, һайн дураараа хүдэл... ушар ёһо мэдэдэг, нэгэдэмэл хүдэлмэришэдэй дэ... зэргын ажалай бүтээсэ мүн» гэжэ В. И. Ленин һур... даг. (Зохёолнуудай 29-дэхи том, 394-дэхи нюур).

Хүнүүд коммунизмын үедэ бэе махабадаа, ухаа... бодолоо али болохоор, ехээр хүгжөөхэ арга боломж... той болохо байна. Ухаан бодолой болон хара ажал... хоорондохи хүдөө хото хоёрой хоорондохи нилээд ... илгаанууд тиихэдэ үгы болохо. Хүн бүхэн бэлиг ... дабарнингаа зэргээр хүдэлхэ, хэрэглэмжынгээ з... гээр абадаг болохо. Тиихэдэ ажал хэхэ гээшэ хүн... ехэ жаргалынь болохо юм.

Коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ ш... амжалтануудые туйлахын тулада Коммунистичес... парти заатагүй хүтэлбэрилхэ, мүн партиин зэргэн... таһаршагүй нэгэдэлтэй байха, партимнай арад з... тоёо нягта холбоотой байха ёһотой.

V. Коммунистическэ парти—совет арадай вождь, зоригжуулагша, илалтануудыень эмхидхэгшэ мүн

19. Хүдэлмэришэн ангиин авангард—Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэ хадаа капитализмые унагааха, шэнэ, коммунистическэ общество байгуулха гэһэн бүхэдэлхэйн түүхэтэ зорилгоёо хүдэлмэришэн ангиин бэелүүлхэ шиидхэхы нүхэсэл мүн гэжэ Агууехэ Октябриин Социалистическэ революци, СССР дотор социализм болон коммунизм илалта түгэлдэрөөр байгуулгын тон баян бүхы дүй дүршэл лабаар харуулна.

Хүдэлмэришэн ангиин, арадай эгээл түрүү, зоримгой, баатарлиг, шэн габьяата юумые бултыень өөрынгөө зэргэдэ нэгэдүүлһэн парти үгы һаа, марксистско-ленинскэ теорёороо, өөрынгөө зэргын булад хатуу ня... дэлтэй байһанаар, тон үргэн ниитэ арад зонтой таһ... шагүй нягта холбоотой байһанаараа хүсэтэй пар... үгы һаа, хүдэлмэришэн анги илажа шадахагүй бш...

Байлдаан соогуур эсэстэнь хүрэтэр дахажа ябаа... бэлэн, уряануудыень, үүсхэлнүүдыень, политика... дэмжэдэг хэдэн арбаад ба зуугаад миллион ажал... дай инаг дурые, найдабариие, хүндэлэлые, морал...

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин дүшэн жэлэй ойдо

(Үргэлжэлэл)

…эр этигэлые бэедээ шэнгээһэн парти үгы һаа,—Ле…эй байгуулһан, хүмүүжүүлһэн тиимэ агууехэ пар…үгы һаа, Россин хүдэлмэришэд болон таряашад …шта засагые бута сохижо, российска капитализмые …гаажа, өөрынгөө Советскэ засагые—хүдэлмэришэн …тиин диктатурые дайшалан абаад, барижа байжа …хахагүй, дотоодын контрреволюциин, мүн гадаа… интервентнүүдэй, империалистическэ эзэмдэгшэ… хатуу гэгшын добтолгонуудые таһалдуулан сохи… шадахагүй байна.

…ухы совет арадые агууехэ ниитэ зорилго тээшэ …идажа ябаһан, марксизм-ленинизмын үнэн зааба… зэбсэгжэһэн имагтал Коммунистическэ партиин …бэри доро СССР дотор социалистическэ общест… байгуулагдажа шадагдаа. Бүхэдэлхэйн түүхэтэ энэ …игые шиидхэлгэ хадаа совет арадые болбосо… хүн түрэлтэнэй түрүү зэргэдэ бодотоор дэб…лээ.

…иидхэгдэхэ зэргэтэй зорилгонуудай орёо байхэ …м, тэрэнэй түбэгтэй ба туйлай ехэ удхашанартай …а тудам, революционно хубилалтын гүнзэгы бай…тудам, олон түмэн арад зониие улам үргэнөөр жаг…а, хүдэлөөндэ хабаадуулха, эмхидхэхэ, зориг…лха, тэдэнэй дура хүсэлые илалтада зорюулха хэ…эй гэжэ ленинизм һургана. Октябриин социалисти… революци бүхы революцинуудһаа яахадаа туй… ехэнь юм гэхэдэ, тэрэ хадаа бүхы дэлхэйн түүхэ… эгээл гүнзэгы, эгээл ехэ бэрхэшээлтэй хубилалта …үргэн ниитэ арад зоной ажабайдалда оруулха гэ… зорилготой байгаа. Тиигээд хүдэлмэришэн анги …тэй энэ олониитэ ажалшадые гэгээрүүлхэ, хү…жүүлхэ, хүдэлөөндэ хабаадуулха, эрхэ сүлөөгэй …өө, обществые социалистическээр хубилгахын тү… эгээл үнэн зүб хэрэгэй түлөө, бүхы арадай зол …алай түлөө, коммунизмын түлөө агууехэ байл…а дахуулжа ябаха хэрэгтэй байгаа. Энээниие …й коммунистнуудай агууехэ парти бэелүүлээ, …үүлнэшье.

…ри юһэн зуугаад жэлэй эхиндэ, манай партиин …ии боложо байха үедэ Ленин иигэжэ хэлээ һэн: …эндэ революционернүүдэй организациие үгэгты— …эбэл бидэ Россие үндэһөөрнь хубилгахабди!» …ёолнуудай 5-дахи том, 435-дахи нюур). 1917 оной …брьда капитализмые добтолгодо олониитэ хүдэл…шэн-таряашадые партиин ударидажа ябахада, ле…кэ партиин зэргэдэ миил 240.000 эрэлхэг зо…той революционернүүд байһан юм. Мүнөө …ткэ Союзай Коммунистическэ парти 8 мил… шахуу партиин гэшүүд болон гэшүүнэй …идадуудые нэгэдүүлһэн хүсэн түгэлдэр поли…скэ арми болотороо урганхай. Ленин, мүн …иие дагагшад болон соратнигууд хадаа шэнэ …эй парти бологшо Коммунистическэ партиие …сизмын идейнэ хатуу үндэһэ һуури дээрэ оро… хүдэлмэришэнэй урган байгаа революцион…дэлөөндэ, тэрэшэлэн уласхоорондын хүдэлмэри…эй хүдэлөөнэй түүхэтэ бүхы дүй дүршэлдэ түшэг… байгуулһан байна. Энээн тухай хэлэхэ зуураа, …н 1920 ондо иигэжэ бэшээ һэн: «Имагтал зүб ре…юционно теори байгааша марксизмые Росси хадаа …даагүй зоболон ба хохидолнуудайнгаа, үзэгдөө… революционно баатаршалгынгаа, туйлай ехэ хүсэ… алайнгаа, барагдашагүй үүсхэлэйнгээ, һуралса…гаа, практика дээрэ туршалгынгаа, уяран сүхэ…ынгөө, шалгалтынгаа, Европын дүй дүршэлые …элэлгынгээ табин жэлэй түүхэ соо үнэхөөрөө тэ… байгуулһан байна» (Зохёолнуудай 31-дэхи том, …и нюур).

…анта засагай хэрзэгы, хэсүү дарлалтын, зор…оо аашалалгын, хүсэрхэлгын оршон байдалда, …дашагүй хохидолнуудые үзэжэ ябажа, алдарта …тануудые туйлажа ябажа, саг зуурын диилдэлгэ…ые үзэжэ ябажа, манай алдарта Коммунистическэ … хадаа коммунистическэ улаан тугта, марксист…ленинскэ һургаалда хэлбэришэгүй үнэн байһанаа, …нгөө арадта, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хү…өндэ, пролетарска интернационализмын нангин …онуудта хизаарлашагүй үнэн байһанаа агууехэ …үүдээрээ тодоруулаа.

…анай партиин амжалтанууд болон хүсэнэй, СССР-…үдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин …, дэлхэй дээрэхи бүхы үнэн сэхэ ба түрүү зоной … тэрээндэ инаг дуратай, тэрээниие хүндэлдэг …анай эшэ үндэһэн энээндэ байна. Энэ хүндэлэл … инаг дурые хэзээшье, хэншье һуларуулжа ша…гүй.

…волюциин, гражданска болон Эсэгэ ороноо хам…ын дайнуудай тон хүндэ хүшэр үенүүдтэ өөрын… Коммунистическэ партида хүдэлмэришэд болон …ашадай олоороо ороһониинь дэмы бэшэ. Агууехэ …риин урда тээ, капитализмда эсэргүү шиидхэ…йлдаанда орохо үедэ мүн тиимэ байһан юм. …жданска дайнай эгээн хүндэ хүшэр үенүүдэй нэ…, партийна недели соо 200 мянга шахуу хүдэл…шэд болон таряашадай партида ороһон 1919 … октябрьда мүн тиимэ байһан юм. Ленинэй … бараһан ушар партидамнай, арадтамнай айхаб… хүндэ хохидол байһан юм. Энээндэ харюу бол… ленинскэ захяа заабаринуудые бэелүүлгэдэ …лхын тулада 240 мянган түрүү хүдэлмэришэд …нгөө партида ороһон байна. Сталинград ша… агууехэ байлдаанай боложо байха үедэ, 1942 … сентябрьһаа 1943 оной февралиин 1 хү… Коммунистическэ партида 832 мянган хү…эришэд болон таряашад ороһон байна. Социа…ын хэрэгэй түлөө тэмсэлэй эгээл бэрхэшээл… үедэ шалгарһан эмхидхэгшэ ба вождь бай…а өөрынгөө партида арадай этигэл найдабари, … парти арад хоёрой хоорондохи таһаршагүй хол… барисаан энээндэ харагдана.

…СР дотор социализм байгуулгын түүхэтэ дүй …эл ямар юумэндэ һурганаб гэхэдэ, социалисти… обществые байгуулга болон хүгжөөлгэ — энэ ха… олон тоото бэрхэшээлнүүдые, зүрилдөөнүүдые, …агдаһан ангинуудай эсэргүүсэлтые дабалтатай, …анай аяг аашануудые, заншалнуудые, социа…да харша жэжэ буржуазна болон буржуазна эр…элгэнүүдые дабалтатай холбоотой орёо үзэгдэл … гэжэ һургана. Байлдаанууд соо хатуужаһан про…ариадай авангард — урагшаа зоримгойгоор хара… шададаг, шэнэ общество байгуулга болон хүг…лгын хуули ёһонуудые зүбөөр, научнаар ойлгожо …адаг Коммунистическэ партитай совет арад …нгөө зам дээрэхи туйлай ехэ бэрхэшээлнүүдые …алтатайгаар дабаха, илалтануудые туйлаха арга … байна.

… Социализм болон коммунизмые байгуулга хадаа …итэ арад зоной зохёохы эдэбхи гээшэ. Хэдэн …н хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллиген… зохёон байгуулхы хүсэлнүүдые Коммунис…кэ парти нэгэдхэн ниилүүлжэ, ниитэ агуу…ехэ уг зорилгодо шэглүүлнэ. Өөрынгөө эхин организацинуудаар дамжуулан, партиие олониитэтэй холбоһон зургаануудаар: город болон тосхонуудай бүхы ажалшадай түлөөлэгшэ Соведүүдээр, бүхы хүдэлмэришэд болон албахаагшадые бултыень шахуу нэгэдүүлһэн профсоюзуудаар, таряашад болон олзоборилогшодые хабаадуулһан кооперацяар, манай ороной 20 миллион шахуу хүбүүд, басагадые нэгэдүүлһэн комсомолоор, ажалшадай элдэб янзын бүлгэмүүд болон эмхи зургаануудаар дамжуулан парти хадаа совет арадай ажабайдалда алишье талаһаань нүлөөлнэ, ажахын болон культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудые ударидана.

Мүнөөшье үедэ, социализм байгуулгые түгэсхэлгын, социализмһаа коммунизмда шата дамжан оролгын оршон байдалдашье Коммунистическэ парти совет арадые жагсаан нэгэдхэнэ, эмхидхэнэ, хүмүүжүүлнэ, зоригжуулна, урагшань, шэнэ илалтанууд тээшэ ударидана. Коммунистнуудай парти—арадай зохёон байгуулхы бүхы ажал-ябуулгын гол һудаһан, коммунистическэ обществын агууехэ ударидагша мүн. Тиимэһээ ямар нэгэн талаар Коммунистическэ партиин ударидахы үүргые һуладхаха гэһэн һэдэлгэ зорюутаар гү, али зорюута бэшээр хэн гарганаб, тэрэ хадаа коммунизмын дайсадта туһална.

Олониитэ арад зониие хүтэлбэрилхэ талаар Коммунистическэ партиин амжалтатай ажал-ябуулгын тон шухала нүхэсэл хадаа тэрэнэй идейнэ ба эмхидхэлэй бата нэгэдэл болоно. Өөрынгөө олон жэлэй түүхын бүхы үргэлжэлэл соо Советскэ Союзай Коммунистическэ парти бата нэгэдэлэй түлөө тэмсэдэг, партиин журамые һуладхаха гэжэ һэдэдэг антимарксистска группанууд болон бүлэгүүдэй фракционно ажал-ябуулгада эсэргүү, зоргоороо аашалдаг этэгээдүүдтэ эсэргүү тэмсэл ябуулдаг байгаа.

Коммунистическэ парти манай орон дотор социализмын түлөө тэмсэлэй бүхэдэлхэйн-түүхэтэ хэрэгые толгойлжо шадаа, марксизм-ленинизмдэ харша ревизионистска ба хуушан бодолые баримталан бүлэглэлгын элдэб үзэлнүүдтэй эбсэшэгүй байдагайнгаа ашаар социализмын илалтые хангажа шадаа. Меньшевизм, эсеровщинэ, троцкизм, баруунай хэлбэрил, буржуазна национализм гэхэ мэтын тиимэ харша хэлбэрилнүүдые парти элирүүлээ, бута сохёо, тиигээгүй һаа политическэ засагые хүдэлмэришэн ангиин дайшалан абахыншье, социалистическэ общество байгуулхыншье аргагүй байһан юм. «...Манай парти дотор меньшевигүүдэй, реформистнуудай, жэжэ буржуазна демокрадуудай байгаа һаань,—гэжэ Ленин бэшээ һэн,—Советскэ ёһо гуримай **лаб** унагаагдажа боломоор, бэрхэшээлтэй ушарнууд Росси дотор **олон дахин** болоһон байна»... (Зохёолнуудай 31-дэхи том, 358-дахи нюур.).

Тэмсэл соо хатуужаһан, нарин нягта журамтай, централизованно булад хатуу парти үгы һаа, хуушанай обществын хүсэнүүд болон заншалнуудта эсэргүү тэмсэл амжалтатайгаар ябуулжа болохогүй юм гэжэ В. И. Ленин 1920 ондо бэшэһэн байна. Партиин зэргэнүүд дотор фракци болон бүлэглэлнүүдэй байхые партида харша этэгээдүүдэй зүбшөөн хамгаалхада, тиигээд партиин хүтэлбэрилэгшэд болон жиирэй гэшүүдтэ адли хамаатай партийна журамые тэдэнэй буруушаахада, X съезд партиин бата нэгэдэл тухай резолюци баталан абаһан байна, тэрэ хадаа «журамай эбдэгдээд гү, али фракци дахяад бии болгохо ябадалай гаргагдаад байгаа һаань, партиһаа гаргаха хүрэтэр, ЦК-гэй гэшүүдые кандидадууд болгохо, эгээн һүүлшын хэмжээн болгон партиһаань гаргаха хүрэтэр партийна бүхы зэмэ тохохо» эрхэ түлөөлэлгэ Центральна Комитедтэ олгоһон байна.

Партида харша Маленков, Каганович болон Молотовой, мүн тэдэнтэй нэгэдэһэн Шепиловэй бүлэгэй фракци бии болгоһон, хахаран хубааралгын ажал-ябуулгые Коммунистическэ парти, бүхы совет арад нэгэн һаналаар буруушаагаа. Партиһаа, арадһаа таһарһан, энэ харша бүлэг хадаа партиин XX съездын хараа шугамда эсэргүүсэн, уласхоорондын шанга байдалые һуларуулха гэһэн партиин хараа шугамда эсэргүүсэн, ажалшадай байдалые һайжаруулха тушаа хараалагдаһан шэнэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүүсэн, шэнэ газар элдүүрилгэдэ эсэргүүсэн, мал ажалһаа ашаг шэмэ абаха талаар США-е хүсэхэ гэһэн уряалда эсэргүүсэн, промышленность ударидалгые шэнэдхэн һайжаруулгада болон шухала бүхы хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүүсэн тэмсэһэн байна.

Партида харша бүлэгые нэгэн һаналаар буруушааһан ябадал баһа дахин юу тодоруулан харуулааб гэхэдэ, манай орон дотор дайсан харша ангинуудай усадхагдахатай хамта социалистическэ обществын морально-политическэ бата нэгэдэл бүрилдэн хатуужаа, тиигээд байхадань, юугээршье бэеэ далдалаа һаа, партида харша ямаршье бүлэг хадаа парти дотор, арадай дунда дэмжэлтэ олохогүй гэжэ дахин тодоруулаа.

И. В. Сталинда шүтэдэг байһан ябадал партиин ажал-ябуулгада, мүн коммунистическэ байгуулалтын хэрэгтэ ехэ хохидол ушаруулһан юм. Тэрэ шүтэлгэдэ эсэргүү тэмсэлые Советскэ Союзай Коммунистическэ парти эрид шангаар ябуулаа, энэ мэтын эндүүнүүдэй саашадаа дабтагдахагүйн тулада ажал-ябуулгынгаа һүүлшын үедэ тэрэнэй гаргаһан алдуунуудые буруушаагаа. Партийна ажабайдалай ленинскэ ёһо гуримуудые хазагайруулһан, хамтаараа хүтэлбэрилгын ба парти доторой демократиин ленинскэ гол ёһонһоо холодон зайсаһан, социалистическэ хуули ёһые хазагайруулһан ябадалые парти эрид шангаар шүүмжэлээ. Эдэ хазагайруулгануудые усадхалга манай партиие бүхэжүүлээ, ажалша олониитын дунда тэрэнэй алдар хүндые улам өөдэнь үргөө.

Тон үргэн ниитэ арад зонтой саг үргэлжын, үдэр бүриин холбоо барисаатай байлга, арадай аша туһын түлөө, энхэ һайн байдал тухайнь анхаран оролдохо гээшэ Коммунистическэ партиин ажал-ябуулгын дээдэ хуули ёһон гээшэ. Коммунистическэ партида, бодото арадай партида арадай интересүүдһээ ондоо интересүүд байдаггүй. Тиимэһээ совет арад өөрынгөө этигэл найдабари партидаа ходо үзүүлдэг байгаа, үзүүлнэшье, тэрэнэй политикые өөрынгөө политика шэнгеэр дэмжэнэ, яахадааб гэхэдэ, энэ политика арадай үдэр бүриин, гол интересүүдые научна ёһоор тодорхойлно. Коммунистическэ парти совет арад хоёрой хоорондо эбдэршэгүй бата нэгэдэл тогтонхой. Партиин болон арадай хүсэнэй эшэ үндэһэниинь энээндэ байна.

Парти арад хоёрой бата нэгэдэл хадаа социалистическэ обществын хүсэн түгэлдэр байха үнэн найдабари, коммунизм амжалтатайгаар байгуулгын түшэг тулгуури мүн. Парти арад хоёрой хоорондохи холбоо барисаанай эбдэршэгүй байгаа сагта, ямаршье хэсүү шуурганууд болон добтолгонууд, коммунизмын дайсадай хоротой, хардалга гүрдэлгэтэй ямаршье идхалга хадаа социализмын хүсэнүүдтэ аюул ушаруулжа шадахагүй. Тиимэһээ парти болон арадай бата нэгэдэлые нангин зүйл мэтээр бүхэжүүлхэ шухала. Олониитэ зониие һургахаһаа гадна, тэдэнэй ажабайдалай зохёон байгуулхы бодото дүй дүршэл дээрэһээнь олониитэ зонһоо мүн һургаал абаха—ленинизмын тон шухала заабари иимэ гээшэ, энээниие мартаһан хүн диилдэдэг байна.

21. Ажабайдалай хүгжэлтын, практикын дэбжүүлдэг шэнэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ революционно һургаалые бодото байдал дээрэнь хэрэглэжэ шадаха гээшэмнай марксистска партиин бодото байдалтай, хүсэтэй, хатуужанхай байһанай тэмдэг мүн. II Интернационалай ревизионистнууд болон догматигуудта эсэргүү, мүнөө үеын ревизионистнууд болон догматигуудта эсэргүү Советскэ Союзай Коммунистическэ парти манай үеын зорилгонуудые, коммунизмын түлөө, эб найрамдалай түлөө, дайнда эсэргүү, хуурмаг бэшэ, харин бодото демократиин түлөө, арадай энхэ һайн байдал болон зол жаргалай түлөө тэмсэлэй зорилгонуудые шиидхэлгэдэ марксизм-ленинизмые бодото байдал дээрэ хэрэглэһэнэй үльгэр жэшээ харуулна.

Марксизмда урбалта хэдэг партинууд болон ажал-ябуулагшад панхаруудтадаг гэжэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэ һургана. Харин тиихэдэ, ямаршье бэрхэшээлнүүдэй, саг зуурын таһалдалнуудай байбашье, марксизм-ленинизмдэ үнэн зангаараа байдаг, мүн тэрээниие бодото байдалтай тааралдуулан хүгжөөгөөд, мүнөө үеын тон орёо асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хэрэглэжэ шададаг партинууд өөһэдынгөө дайсадые эсэсэй эсэстэ иладаг байна бшуу.

Мүнөөнэй үелэ таатай марксизмын үгы байһан хэбэртэйгээр, тэрэниие хэнэйшьеб шэнээр байгуулха ёһотой шэнгеэр ревизионистска этэгээдүүд баримталан хэлэдэг. Марксизмые саашадань хүгжөөхэ тухай «анхарал» гаргаһан хэбэртэйгээр энэ мэтын мэдүүлгэнүүд үсөөн бэшэ ушарта хэгдэдэг, зүгөөр үнэн дээрээ энэ хадаа марксизмда огто таарахагүй тон ондоо уг зорилготойгоор хэгдэнэ. Мүнөөнэй үеын марксизм агууехэ, үзэгдөөгүй түүхэтэ илалтануудые туйладаг байгаа, туйланашье, тиигээд бүхы оронуудтахи социализмын түлөө бодото тэмсэлшэд бүгэдээрээ энээгээр омгорхохо ёһоороо омгорхоно гэжэ түүхэ харуулаа. Мүнөө үеын марксизм—энэ хадаа бодото байдалтай тааралдуулан Ленинэй хүгжөөһэн, Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин, мүн СССР дотор социализм болон коммунизм байгуулгын дүй дүршэлөөр, Агууехэ Хитадай революциин, мүн засагые хүдэлмэришэн ангиин бариад байһан бүхы оронуудта социализм байгуулгын дүй дүршэлөөр шалгагдаһан ба баяжуулагдаһан марксизм гээшэ; энэ хадаа империализмда эсэргүү, капиталай дарлалтада эсэргүү тэмсэжэ байһан КПСС-эй, мүн коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй ахадүү бүхы партинуудай үдэр бүхэндэ хүгжөөжэ байһан марксизм гээшэ.

СССР дотор социализм байгуулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө саашадаа тэмсэлэй программые үгэһэн КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд болон материалнууд марксизм-ленинизмые бодото байдалтай тааралдуулан хүгжөөһэнэй гайхамшагта үльгэр жэшээнүүдэй нэгэниинь болоно. XX съездын шиидхэбэринүүд хадаа уласхоорондын коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй бүхы хүдэлөөндэ туйлай ехэ удхашанартай байна.

Ямаршье догматизм, мүн бодото баримтанууд болон үзэгдэлнүүдые шэнжэлһэн дээрэһээ бэшэ, харин зүбхэн лэ теоретическэ заабаринууд дээрэһээ практическа тобшололнууд болон баталамжануудые хэхэ ябадал марксистска һургаалай удхада гүнзэгы ехээр харша байдаг, яахадааб гэхэдэ, тиимэ ушарта марксизм — хэзээ мүнхэдөө мандажа, хүгжэжэ байһан һургаал хадаа хооһон номнол болошодог байна. Хуушаниие баримталалга, түүхын шэнэ ушар нүхэсэлнүүдые, шэнэ оршон байдалые хараха дурагүй гү, али хаража шадахагүй ябадал, бодото ажабайдалалга таһаранхай, бүдүүлиг номнолнуудые баримталалга хадаа политикада заатагүй уналда хүргэдэг.

«Манай үеын ухаан бодол, алдар соло, арюун сэдьхэл мүн» гэжэ манай партиие Ленин нэрлэһэн байна. Шуһата муухай хаанта засагта эсэргүү, империализмда эсэргүү, реакциин болон дайнай бүхы хүсэнүүдтэ эсэргүү, коммунизмын түлөө, арадай гол интересүүдэй түлөө, ажалша хүн түрэлтэнэй интересүүдэй түлөө таби гаран жэлэйнгээ тэмсэл соо олониитэ арад зониие толгойлжо ябахадаа, Коммунистическэ парти туйлай ехэ сэсэн мэргэнээр, хёрхоор холые харадаг байһанаа тодоруулаа.

Империалистическэ буржуази һүүлэй табин жэлэй турша соо шуһата, хюдалгын дэлхэйн дайнуудта хүн түрэлтэниие хоёр дахин оруулһан аад, харин мүнөө үедэ дэлхэйн бүмбэрсэгэй энэ тэрэ булангуудта арадуудта эсэргүү «бага» дайнуудые саг үргэлжэ ябуулжа байна. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болбол тэдэнэй али бүхы багуудые хуулан хаяжа, эб найрамдалай дайсадай һэдэлгэнүүдые зоримгойгоор элирүүлнэ, дай үүдхэгшэд болон эмхидхэгшэдтэ эсэргүүсэхээр арадуудые бодхоон жагсаана. Арадуудай шуһа болон зоболон ядаралые алтан, доллар болгожо амташаһан, атомна ба водородно зэбсэг хэрэглэжэ, хюдалга ехэтэ дай хэхээр хүн түрэлтэниие занажа байһан империалистнуудай — эб найрамдалай дайсадай, пушкануудай эзэдэй, мүнөөнэй алхимигүүдэй һэдэлгэнүүдые мүнөөшье КПСС өөрынгөө зоримгой, эрид зүб политикаар элишэлэн сохино.

Коммунизмын дайсад, эб найрамдал болон прогрессэй дайсад, демократи болон эрхэ сүлөөгэй дайсад хадаа манай партиие аргагүйгөөр үзэн ядана, яахадааб гэхэдэ, тэрэ болбол манай үеын агууехэ үнэниие бэедээ нэбтэрүүлэгшэ, дэлгэрүүлэгшэ мүн гээшэ. Харин энээнэйнь түлөө манай партиие дэлхэйн арадууд, бүхы оронуудай дарлагдагшад болон ажалшад, бүхы, юртэмсэ дээрэхи түрүү бүхы хүнүүд инаглана, хүндэлнэ. Тэрэнэй илагдашагүй хүсэн энээндэ байна.

VI. Советскэ Союзай гадаадын политика, эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэл

22. Гүрэнүүдэй болон арадуудай хоорондын харилсаанда Агууехэ Октябриин социалистическэ революци шэнэ үе нээгээ. Дотоодынгоо хэрэгүүдтэ, мүн гадаадынгаа политикада СССР-эй ажалшадай аша туһые хараха ябадалые социалистическэ гүрэн хүтэлбэри болгодог байгаа. Тэдэнэй аша туһань бүхы оронуудай ажалшадай аша туһатай адли юм. Эб найрамдалые аршалан хамгаалха, бүхы гүрэнүүдэй хоорондо тэгшэ эрхэтэй, бэе бэеэ хүндэлэлсэхэ ябадалда үндэһэлһэн харилсаа хүгжөөхэ, бүхы арадуудай хоорондо хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоохо ябадал Советскэ гүрэнэй гадаадын политикын гол зорилго болоно.

В. И. Ленинэй бэшэһэн, тиигээд 1917 оной ноябриин 8-да хүдэлмэришэд болон солдадуудай депутадуудай Соведүүдэй Бүхэроссийска II съездын баталһан эб найрамдал тухай түүхэтэ Декрет соо Советскэ гүрэн хадаа дай болюулхые, үнэн зүб демократическа эб баталхые дайлалдажа байһан гүрэнүүдые уряалһан, эб найрамдал хангаха хэрэгые өөһэдынгөө гарта абахыень уряалан бүхы арадуудта хандаһан байгаа. Долоон хоногой үнгэрөөд байхада, Россин арадуудай эрхын Деклараци толилогдожо, нацануудай хоорондын үнэхөөрөөл хани ёһоной, тэгшэ эрхэтэй харилсаа байгуулха программа найруулагдаһан байгаа. Эдэ документнүүд Советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай политикын үндэһэ һуури болоо. Буржуазин гүрдэлгэшэдэй хардалга хэбэшье, энэ политикань ушар байдалай нүлөөгөөр хэзээдэшье хубилаагүй, харин эб найрамдалые, мүн эрхэ сүлөөгэйнгөө болон бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан арадуудай аша туһые хамгаалхын тулада хододоо шууд сэхээр бэелүүлэгдэдэг байгаа.

Советскэ гүрэнэй тогтоһоной һүүлээрхи түрүүшын жэлнүүдтэ, тэрэнэй хилэнүүд дээрэ амгалан байдал хангахын түлөө, Зүүн зүгэй арадуудтай тэгшэ эрхэтэй харилсаа тогтоохын түлөө амжалтатай тэмсэл хэгдэһэн байна. Хаанта Россин баадхаһан тэгшэ бэшэ договорнуудые усадхаад, Советскэ гүрэн хадаа Азиин, Африкын болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондын бодото хани барисаанай үндэһэ һуури табяа һэн. Хүсэн түгэлдэр индустриальна гүрэн болоод байхадаа, социалистическэ гүрэн хадаа өөһэдынгөө бэеэ даанхай байдалые дайлан абахын, аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэнь эдэ оронуудта моральна ба политическэ дэмжэлгэ үзүүлхэһээ гадна, бэеэ даанхай байдалайнгаа экономическа үндэһэ һуури табилгадань— промышленность байгуулгадань, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэнь тэдэндэ туһалдаг байна.

Дай хэхые, яаралтайгаар зэбсэгжэхые хүсэдэг тиимэ ангинууд гү, али олониитын бүлэгүүд социалистическэ общество дотор үгы юм. Ашаг олзо олохо, бусадай газар гү, али дэлгүүр булимтаран абаха гэһэн эрмэлзэлгэ Советскэ гүрэндэ тааруугүй харша юм. Буу зэбсэг ниитэ дээрэнь хороохо тухай дурадхал үшөө 1922 оной апрельдэ, агууехэ гүрэнүүдэй Генуэзскэ конференци дээрэ Советскэ Росси оруулһан байгаа. Буу зэбсэг хуряаха талаар конференцидэ Бэлэдхэл хэхэ комиссиин IV сессидэ 1927 ондо анха түрүүн хабаадахадаа, буу зэбсэг ниитэ дээрэнь, хүсэдөөр ба түргэнөөр хуряаха проект Советскэ Союз дурадхаа һэн. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээхи бүхы жэлнүүдтэ СССР хадаа яаралтайгаар зэбсэгжэлгэдэ эсэргүүсэн шууд тэмсэдэг. Гитлерые зэбсэглээд, тэрэниие зүүн зүг тээшэ, Советскэ Союзда эсэргүүгээр добтолуулха гэһэн Германиин, США-гэй болон Англиин сэрэгэй-промышленна монополинуудай эрмэлзэлгые элишэлдэг байгаа.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай хойто тээхи үедэ Советскэ Союз Нэгэдэмэл Нацануудай Организацяар дамжуулан буу зэбсэг хороохо тухай, буу зэбсэг болон зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай нэгэтэ бэшэ асуудал табидаг һэн. Һүүлэй жэлнүүдтэ атомна, тиигээд һандаруулгын бүри ехэ хүсэтэй термоядерна (водородно) зэбсэгэй бүтээгдэдэг болоод байхада, СССР хадаа хүн зониие олоор хюдаха зэбсэг хэрэглэлгые хорихо, агаарые бузарладаг, ерээдүйн үетэндэ ехэ аюултай ядерна зэбсэг тэһэлжэ туршаха ябадал болюулха гэһэн дурадхал оруулһан байна.

Олониитын политическэ ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байжа шадаха байһые агууехэ Ленин тодорхойлон соносхоһон юм. Гадаадынгаа политика бэелүүлхэдээ социалистическэ гүрэн ленинскэ эдэ гол ёһонуудые шууд сэхээр хүтэлбэри болгодог. Тэрэ хадаа буржуазна гүрэнүүдэй добтолгые сухарюулан сохёод байхадаа, юрын һайн харилсаа тогтоохые, худалдаа наймаа эрхилхые, культурна холбоо барисаа үргэдхэхые тэдэндэ дурадхаһан байха юм.

Капиталистическэ оронуудтахи, эб найрамдал аршалан хамгаалхые эрмэлзэдэг хүсэнүүдтэй Советскэ Союз харилсан ажаллахаар хододоо бэлэн байгаа. Гитлеровскэ Германиин дай һужэрөөхэ ябадалые уридшалан зайсуулхын тулада аюулгүй байдал хамтаараа сахиха системэ байгуулха гэжэ дэлхэйн хоёрдохи дайнай болохын урда тээ Советскэ Союз дурадхаа һэн. Тэрэ хадаа добтолгын аюулда орохоор оронуудта сэрэгэй туһаламжа үзүүлхээр бэлэн байһан юм. Тэрэнэй оролдолго юундэ урагшагүйдэһэн байгааб гэхэдэ, түрүүшын социалистическэ гүрэниие Гитлерэй гараар нуга даруулха гэжэ һанаашалжа байһан США-гэй, Англиин, Франциин хархис этэгээдүүдтэй гитлеровскэ Германи нюуса үгэсөө хэнхэй байгаа. Зүгөөр, хоорондоо зүрилдөөтэй монополистическэ бүлэгүүд хубиингаа аша туһые, ангиингаа аша туһаһаа дээдэ тээ табиһан туладань гитлеровскэ Германи түрүүлжэ, Франци болон Англида добтолон орохые шэлэһэн байха юм.

Дэлхэйн хоёрдохи дайн империалистическэ шэнжэтэй байһанаа фашизмда эсэргүү, сүлөөрэлгын дайн боложо, капиталистическэ болон социалистическэ оронууд энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхаһаа гадна, харин сэрэгэй талааршье харилсан ажаллажа шадаха гэжэ харуулаа.

Гэхэ зуура, немецкэ национал-социализмые. итальянска фашизмые болон японско милитаризмые бута сохижо, үгы хэлгэ гол капиталистическэ оронуудтахи монополистическэ хархис хүсэнүүдые бута сохихо ябадалда хүргөөгүй. Дайнай үедэ ашаг олзо оложо баяжаһан, өөһэдынгөө байдалые бүри бэхижүүлһэн эдэ хархис хүсэнүүд Советскэ Союзда, дэлхэйн хоёрдохи дайнай эсэстэ бии болоһон бусад социалистическэ оронуудта эсэргүү тэмсэл дахяад хэжэ ороо, США-гэй зонхилхы нюурнууд, сэрэгэйхидынь болон дипломатинь социалистическэ оронуудые тойруулан, сэрэгэй базануудые, эзэрхэг түримхэй сэрэгэй бүлэглэлнүүдые байгуулжа ороо; тиигэжэ баруун зүгтэ Хойто-атлантическа, зүүн урда зүгтэ — Багдадска, Азиин зүүн урда хубида—азиин бүлэглэлнүүд байгуулагдаа. Баруун Германида засагаа гартаа абаһан германска милитаристнууд-үһөөгөө абагшад дахяад сохилтын гол хүсэн болохоор хараалагдана. Өөһэдынгөө оронуудай национальна аша туһые хэрэгсээнгүйгөөр немецкэ империализмын сэрэгүүдые дахяад һэргээжэ байһан американска,

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин дүшэн жэлэй ойдо

(Түгэсхэл)

англиЙска болон французска зонхилхы нюурнууд, аюултай юумэ хэжэ, шэнэ дай жүрөөдэжэ байhан немецкэ милитаристнуудай үhөөгөө абалгын харата муухай түсэбөө бэелүүлхэ хэрэгтэнь туhална.

Европын, хамагай түрүүндэ Баруун Германитай хүршэ hууhан оронуудай арадууд иимэ политикын тон аюултай байhые улам бүри ехээр мэдэрдэг болоо жо байна. Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха. ниитэевропейскэ системэ байгуулха тухай СССР-эй дурадхалые Европын оронуудай патриотическа хүсэнүүд шууд сэхээр дэмжэнэ. Иимэ системэ европейскэ түбидэ эб найрамдал хангажа шадахаhаа гадна, германска нэгэдэмэл гүрэн hэргээн байгуулха бодото зам олохо хэрэгтэнь немецкэ арадта туhалха байна бшуу.

Уласхоорондын бүхы арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёhоор шиидхэхые Советскэ Союз, социалистическэ бүхы оронууд шууд сэхээр оролдодог байгаа, оролдоношье. Энээниие СССР юугээр гэршэлэн харуулааб гэхэдэ, германска асуудалые эбэй ёhоор гуримшуулхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэнэ, мүн Австритай Гүрэнэй договор баталаа, бусад оронуудай газар дээрэ байhан сэрэгэйнгээ базануудые усадхаа. Эб найрамдал хамгаалхын түлөө арадуудай олониитын хүдэлөөндэ түшэглэн, Советскэ Союз Хитадай Арадай Республикатай хамта Корейдэ болон Вьетнамда дайн байлдаа зогсоохыень империалистнуудта баадхажа шадаа. США-гэй дэмжэлгэ доро, англо-франко-израильска империалистнуудай зэбсэгтэ добтолго Египедтэ эсэргүүгээр хэhыень Советскэ Союз эрид шууд буруушааhан байгаа.

23. Үнгэрhэн дүшэн жэлэй туршада Советскэ Союз уласхоорондын политикада шиидхэхы нүлөө үзүүлдэг хүсэн болоо. Советскэ Союзай уласхоорондын байдал яахадаа бата бэхи, хэлбэришэгүйб гэхэдэ, тэрэ хадаа экономическа болон сэрэгэй талаар түгэлдэр ехэ хүсэтэй байхаhаа гадна, уласхоорондын хэрэгүүдтэ советскэ талын баримталдаг хараа бодол бүхы оронуудай олон түмэн арад зоной хараа бодолтой хододоо тааралдадаг юм. Жэшээлхэдэ, олон түмэн арад зоной дура хүсэлдэ үндэhэлэн, атомна зэбсэг хорихо тухай Советороной хэhэн эрилтэ тэдэнэй зүгhөө эрид шууд дэмжэгдэдэг байна. Атомна зэбсэг хорихо тухай Стокгольмско уряада олон миллион хүн гараа табижа, советскэ дурадхалай хаhа саг соогоо, тон зүбөөр оруулагдаhые гэршэлээ. Арад зоной дура хүсэлые хараадаа абан, атомна болон водородно зэбсэг хорихо, мүн тэдэниие туршажа үзэлгэ болюулха тухай Советскэ Союз дурадхал оруулаа. Водородно зэбсэг туршалгые хорихын түлөө бүхы оронуудта, али бүхы ажалтай хүнүүдэй, тэрэ тоодо томо томо эрдэмтэдэй дунда мүнөө үедэ дэлгэрhэн хүдэлөөн хаhа саг соогоо, зүбөөр советскэ талаhаа үүсхэл гаргагдаhыень гэршэлжэ үгөө.

Эб найрамдалай түлөө, олониитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхын, экономическа мүрысөө хэхын түлөө Советскэ Союзай тэмсэл эб найрамдал аршалан хамгаалхын, бэхижүүлхын түлөө арадуудай тэмсэлтэй таараланды гүй байжа шадахагүй, харин таараладаг байна. Юуб гэхэдэ, бүхы оронуудай ажалшад эб найрамдалые хүсэнэ, яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ болюулхые хүсэнэ. Энэнь сэрэгэй налогуудые бага болгохо, арадай байдал hайжаруулха хэрэгтэ хүргэхэ байна ха юм. Бата бэхи эб найрамдал хадаа социальна ондо ондоо байгууламжатай, политическэ ондо ондоо үзэл баримталдаг, элдэб шажан мүргэлтэй байhанhаань дулдыдангүйгөөр хүн түрэлтэнэй диилэнхи олонхиин аша туhада тааралдаха байна.

Олон түмэн арад зоной мүнөө үедэ эб найрамдалые хүсэн эрмэлзэжэ байhанhаа уламжалан, «эб найрамдалай үргэн зоно» бии болоо. Тэрээндэ миллиард хахад шахуу зонтой Европын болон Азиин социалистическэ гүрэнүүд, мүн эб найрамдалда дуратай аад, социалистическэбэшэ гүрэнүүдшье оролсоно. Мүнөө үеын эгээл олон, түрүү хүдэлөөн бологшо эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн бүхы оронуудта илгадгүй улам үргэдэжэ байна.

Мүнөө үедэ дайн байлдаан заатал hаа болохо зэргэтэй бэшэ юм. Дайнай ябуулга эмхидхэгшэдэй амыень татаха, хүн түрэлтэниие шэнэ, хэмжээлэшэгүй ехэ хохидолhоо болон hандаралhаа аршалха гэhэн hайн hайхан зорилгоор зоригжоhон гүрэнүүд болон арадууд яаралтайгаар зэбсэгжэхые, эзэрхэг дай hүжэрөөхые оролдодог империалистическэ хархис хара хүсэнүүдтэ, капиталистическэ монополинуудта эсэргүүгээр жагсана. Дэлхэйн социалистическэ системын бэхижэлгэ, социалистическэ оронуудай эб найрамдалда дуратай шууд сэхэ политика, эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй хаа хаанагүй улам ургалга эзэрхэг түримхэйшүүлдэ hаад ушаруулжа, шэнэ дай hүжэрөөлгыень бэрхэтэй болгоно.

Хэрбээ империализмын хүсэнүүд дэлхэйн шэнэ дай hүжэрөөхэ гэжэ шиидээ гээшэ hаа арад зоной угаа ехэ зэбүүрхэл болон эсэргүүсэлгэдэ дайралдажа, бүхы капиталистическэ системэ бүримүhэн hандаран унаха байна.

VII. Хүн түрэлтэнэй түүхэтэ хуби заяанда Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин үзүүлдэг нүлөөн

24. Октябриин социалистическэ революци СССР-эй арадуудай ажабайдалда угаа ехэ эрид хубилалта болохоhоо гадна, тэрэ хадаа дэлхэйн түүхын бүхы хүгжэлтэдэ, бүхы хүн түрэлтэнэй түүхэтэ хуби заяанда шиидхэхы нүлөө үзүүлээ.

Октябриин революци дэлхэйн сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ эрьелтын үе боложо үгөө, бүхы оронуудай ажалшадта шэнэ хүсэ бадаруулжа, эсэстээ илажа гараха этигэл найдабари тэдэндэ түрүүлжэ. колониальна болон дулдыданги оронуудта национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй үзэгдөөгүй ехэ дэбжэлтэ үүсхээ. Бүхы арадууд Октябриин революциие. зоригжуулхы үльгэр жэшээ, харин тэрээнэй ашаар тогтоогдоhон байгуулалтые бүхы оронуудай ажалшадай эрмэлзэжэ байhан ерээдүйн түрүүшын шэнжэ түхэл гэжэ тоолодог байгаа.

Октябриин революциин табиhан замда мүнөө үедэ агууехэ хитад арад, Европын болон Азиин хэдэ хэдэн оронуудай ажалшад ороод ябана. Хитадта, мүн арадай демократиин бусад оронуудта социалистическэ революциин илаhан ябадал 1917 оной Октябрьhаа хойшо дэлхэйн түүхэдэ болоhон эгээн ехэ ушар мүн болоно. Хэрбээ дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ социалистическэ системэ газарай бүмбэрсэгэй талмайн 17 процентые, хүн зонойнь 9 шахуу процентые эзэлдэг, дэлхэйн промышленна продукциин арбанай нэгэ хуби шахууе бүтээдэг байгаа hаа, мүнөө үедэ социалистическэ оронууд бүмбэрсэг дэлхэйн 26 процентые эзэлнэ. Энэ газар дээрэ дэлхэйн бүмбэрсэгэй хүн зоной 35 шахуу процентнь ажаhуудаг. Тиихэдэ дэлхэйн промышленна продукциин гурбанай нэгэ хуби шахуунь эдэ оронуудта бүтээгдэдэг.

Советскэ Союзтай хамта социалистическэ нэгэ лагерь байгуулhан оронуудай дэлхэйн капиталистическэ системэhээ таhаржа гаралга, социализмын ба капитализмын хүсэнүүдэй тэнсүүриие социализмын аша туhа тээшэ эрид ехээр хубилгаа. Социалистическэ лагериин хүсэ шадалай, бата нэгэдэлэй улам ургажа байhан ушар социализмын, мүн бүхы дэлхэй дээрэхи түрүү хүсэнүүдэй байдалые улам ехээр бэхижүүлнэ.

Социализмын лагерь тэрээндэ ородог оронуудай нэгэн адли интерестэй, нэгэн адли үзэл суртал баримталдаг ба эсэсэй нэгэ зорилготой байдаг дээрэhээнь хүсэтэй юм. Социалистическэ оронуудай арадуудай, правительствонууд болон марксистско-ленинскэ партинуудай хоорондо эдэ нэгэн адли уг зорилгонуудта үндэhэлэн ахадүүгэй hуларшагүй холбоо барисаанай, дүй дүршэлөө халан абалсалгын, экономическа талаар hайнаар харилсан ажаллалгын ба хани ёhоор туhалалсалгын харилсаан тогтоогдонхой. Иимэ харилсаан социализмын социально-экономическа шэнжэ шанарhаа уламжалан, социалистическэ оронуудай хоорондо тогтохо ёhоороол тогтоhон байна. Тиихэдэ капитализмын шэнжэ шанарhаа уламжалан, капиталистическэ оронуудай хоорондо зүрилдөө, хёмороото харилсаан тогтодог байна бшуу. Социалистическэ лагериин оронуудай эбдэршэгүй хани нэгэдэлдэ пролетарска интернационализмын гол ёhонууд бэелнэ гээшэ. Нэгэшье социалистическэ орон энэ ахадүүгэй хани барисаанай болон харилсан туhалалсалгын хажуу тээ байжа шадахагүй болоно. Тиихэ болоо hаань, тэрэнэй өөрынь аша туhада таарамжагүй байха hэн. Юуб гэхэдэ, социалистическэ гүрэнүүдэй экономическа, политическэ талаар hайнаар харилсан туhалалсалга тэдэ орон бүхэнэй түргэнөөр хүгжэлгэдэ туhалха, тэрэнэй аюулгүй байдалые хангаха байна.

Социализмын түрүүлжэ илаhан орон, социалистическэ оронуудай бүлэ дотор эгээн хүсэн түгэлдэр, баялиг дүршэлтэй Советскэ Союз интернациональна уялгаяа бэелүүлэн, социалистическэ бусад оронуудта туhаламжа болон дэмжэлгэ саг үргэлжэ үзүүлдэг юм. Эдэ оронуудай арадууд Советскэ Союзые социализмын түшэг тулгуури гэжэ тоолохо зуураа, тэрээндэ ахадүүгэй баясхалангай мэдэрэлтэйгээр, хани ёhоор хандадаг. Энэ хани харилсаае социализмын дайсад hулаpуулжа шадахагүй.

25. Октябриин революциин дүршэлые творческоор хэрэглэлгэ капиталистическэ системэhээ таhаран гараhан бүхы оронуудай социализмын замаар дабшалгые хүнгэдхэжэ үгэнэ. Агууехэ хитад арадай вождь Мао Цзэ-дун иигэжэ хэлэнэ: «Имагтал Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин замаар ябажа, манай хитад арад мүнөөнэй илалтанууд болон амжалтануудые туйлаа. Хитадай революци Октябриин социалистическэ революциин үргэлжэлэл гэжэ хитад арад хододоо тоолодог байгаа,. энэ хадаа утаа ехэ нэрэ хүндын хэрэг гэжэ тоолоно». Октябриин революциин дүшэн жэлэй дүй дүршэлэй бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанар юуб гэхэдэ, энэ революци социализм тээшэ сэхэ зам табижа үгөө, социализм тээшэ дабшажа ябаhан бүхы оронуудта бултандань хэрэглэгдэхээр юрэнхы удха шэнжэ болон жама ёhонуудые элирхэйлээ.

1920 ондо Ленин иигэжэ заагаа hэн: «...Бидэнэр уласхоорондын нилээд ехэ дүршэлтэй болообди, энэ хадаа манай революциин зарим гол шухала удха шэнжэ нютагай бэшэ, национальна онсо өөрэ бэшэ, гансахан ородой бэшэ, харин уласхоорондын удхашанартай гэжэ хүсэд тодоор харуулна» (Зохёолнуудай 31-дэхи том, 5-дахи нюур).

Социалистическэ оронуудай хүгжэлтын түүхэтэ дүршэлэй гэршэлhэнэй ёhоор, социалистическэ революциин илалтын, шэнэ, социалистическэ общество байгуулгын юрэнхы удха шэнжэ ба жама ёhонууд хадаа хүдэлмэришэн ангиин политическэ засагаа дайлан абажа, пролетариадай диктатурые—марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэтэйгээр ажалшадта зорюулагдаhан демократиие байгуулга; таряашадай гол хубитай, бусад ажалай бүхы ажалшадтай хүдэлмэришэн ангиин холбоо барисаа байгуулга; үндэhэ яhанай дарлалта усадхалга, арадуудай хоорондо тэгшэ эрхэ болон ахадүүгэй хани барисаа тогтоолго; капиталистическэ үмсые усадхалга, үйлэдбэриин гол хэрэгсэлнүүдые социалистическэ, ниитын зөөри болголго; социализм болон коммунизм байгуулха, ажалшадай байдал улам hайжаруулха зорилгоор индустриие, бүхы экономикые түсэбэй ёhоор хүгжөөлгэ; хүдөө ажахые удаа дараалуулан, социалистическэ ёhоор шэнэдхэн байгуулга; социалистическэ гүрэниие бэхижүүлэн хүгжөөлгэ, социалистическэ демократиие хүгжөөлгэ, гадаадын болон дотоодын ангиин дайсадhаа социализмын туйлалтануудые хамгаалга; социализм болон коммунизмын үзэл сурталай—пролетарска интернационализмын мандахын түлөө тэмсэжэ байhан бусад оронуудай хүдэлмэришэн ангитай тусхайта ороной хүдэлмэришэн ангиин hанал нэгэдэлгэ болоно.

Октябриин революци хадаа хүдэлмэришэн ангиин зүгhөө политическэ хүтэлбэри хангангүйгөөр, хүдэлмэришэн ангиин диктатурагүйгөөр капитализмhаа социализмда аажамаар дамжан орохо замаар социализм байгуулжа болохо юм гэжэ баталдаг элдэб эсын реформистска ба оппортунистическэ теоринуудые буруутуулаа.

Түүхэтэ дүй дүршэлэй харуулhанай ёhоор обществые социалистическээр шэнэдхэн байгуулха гол эрхэ нүхэсэл хадаа социалистическэ революци хэжэ, хүдэлмэришэн ангиин политическэ засаг, ямар нэгэн түхэлөөр пролетариадай диктатурые тогтоолго болоно. Хүдэлмэришэн ангиин засагаа гартаа абаха зам, социалистическэ шэнэдхэлгэ хэхэ арга болон темп, пролетариадай диктатурын түхэл янза тухай хэлэхэ болоо hаа, тэдэ ондо ондоо оронуудай хүгжэлтын тодорхой эрхэ байдалhаа дулдыдан ондо ондоо байжа болохоhоо гадна, өөрын онсо өөрэ илгаатай байха болоно.

Орон бүхэнэй хүгжэлтын зам онсо өөрэ илгаатай байдагшье hаа, социалистическэ революциин, социализм болон коммунизм байгуулгын зарим шухала удха шэнжэ болон жама ёhонууд нэгэн адли байдаг юм гэжэ марксизм-ленинизм тоолоно. Социализм тээшэ дабшажа ябаhан орон бүхэнэй национальна онсо өөрэ илгаае онсолон тэмдэглээд лэ, социалистическэ революциин юрэнхы гол шухала ёhонуудые хэрэгсээдэггүйшүүлэй үзэл бодол марксизм-ленинизмдэ тон харша юм.

26. 1917 оной Октябриин революциин хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэдэ болон хуби заяанда эхи табижа үгэhэн бүхэдэлхэйн-түүхэтэ эрьелтэ мүнөө капитализмын эзэрхэлгэ доро байhан тэрэ хубида ехэ хүсэтэйгээр мэдэгдэдэг боложо байна.

Дэлхэйн социалистическэ системын бии байhан, капитализмда орходоо, социализмын булюу hайн байhан баримта капиталистическэ оронуудай пролетариадай хүрэнгэтэндэ эсэргүүсэн ангиин тэмсэл хэхэдэнь, хүсэ шадалынь ехээр арьбадхана. Социалистическэ революциhаа айдаг дээрэhээ буржуйнар хүдэлмэришэдэй революционно хүдэлөөндэ эсэргүү тэмсэлээ шангадхахатаяа хамта, салин хүлhэ нэмээхэ, хүдэлмэриин саг хороохо гэхэ мэтын эрилтэнүүдые хүдэлмэришэдэй хэхэдэнь, тэдэнэр заримдаа бага зэргын буултануудые хэхэ баатай болодог байна.

Хүдэлмэришэн ангиин эмхидэл, политическэ ушар ёhо мэдэлгэ дээшэлнэ. Франци, Итали гэхэ мэтын капиталистическэ томо оронуудта эмхидэhэн хүдэлмэришэдэй олонхинь коммунистическэ партинуудые дэмжэнэ. Хэрбээ 1917 ондо Октябриин революциин болохын урда тээхэнэ Россида хоёр зуун табин мянган хүнhөө олон бэшэ коммунистнууд, бусад оронуудта коммунистнуудта дүтэрхы оройдоол үсөөхэн тоото бүлэгүүд бии байгаа hаа, мүнөө коммунистическэ партинуудай зэргэдэ 33 миллион үлүүтэй хүн нэгэдэнхэй. Энэ хадаа коммунистическэ үзэл сурталай нүлөөнэй ургаха ёhоороол ургажа байhан тухай, коммунистическэ хүдэлөөнэй хүгжэлтэ тухай гэршэлжэ үгэнэ.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революци буржуазна үзэл сурталда, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэхи оппортунизмда, национал-шовинизмдэ, хархис национализмда шанга сохилто үгөө. Марксизм-ленинизмын туг доро олон миллион ажалшад жагсаа.

Капитализмын зүрилдөөнэй хурсадажа, хархис буржуйнарай байдалай hуларжа байhан ушар реформистска партинуудай кризисые бүри гүнзэгырүүлнэ, социал-демократиин баруунай үзэл баримталдаг удамаршадай ажалшадта нүлөөлэлгые hуларуулна. Капиталай засагта эсэргүүсэн, эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэхэ эрмэлзэлгэ хүдэлмэришэн ангиин дунда бүри ехэдэнэ. Энэ хадаа хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эмхигүй таhаруу байдаг ябадал зайсуулха эрхэ байдал бии болгоно. Бата нэгэдэлгүйгөөр хүдэлмэришэн анги засагаа гартаа абажа шадахагүй байна бшуу.

Мүнөө социалистическэ оронуудай хүсэн түгэлдэр лагериин бии байhан, империализмын колониальна системын hуларан унажа байhан, буржуазна болон жэжэ буржуазна партинуудай улам бүри урагшагүйдэжэ байhан үедэ капиталистическэ хэдэ хэдэн оронуудта хүдэлмэришэн ангиие тойрон таряашадай, олон түмэн арад зоной нэгэдэн жагсахада таарамжатай эрхэ байдал бии болоно. Хархис этэгээдүүдтэ болон фашизмда эсэргүү тэмсэл, хэдэ хэдэн оронуудта демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулга хэдэг дүй дүршэл юу харуулнаб гэхэдэ, хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэреэр дэлгэржэ байhан демократическа үргэн ехэ хүдэлөөн энэ үедэ угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ аргатай.

Гэбэшье, империализм, тэрэнэй номнолшод, политигууд, журналистнууд, идхалга номнол хэхэ бүхы аппарадынь марксизм-ленинизмдэ, олониитын-экономическа системэ, hургаал бологшо социализмда добтолгоёо зогсоохогүйhөө гадна, бүри шангадхана. Коммунистическэ хүдэлөөнэй үзэл сурталда хархис хүсэнүүдэй зүришэн оролгонь юун дээрэhээ харагданаб гэхэдэ, hүүлэй үедэ «национальна коммунизм» гэдэг хорото үзэл бодол тараагдана, коммунистическэ партинууд дотор ревизилэн шалгаха элдэб эсын hэдэлгэнүүд дэлгэрүүлэгдэнэ.

Ревизионизм урданшье, мүнөө үедэшье уласхоорондын шэнжэтэй юм. Тэрэнэй социальна удхань юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэн ангиин зарим хубида буржуазин нүлөөлэлгын ба баалан хашалгын үрэ дүн болоно. Мүнөөнэй үедэ—баруунай үзэл баримталдаг социалистнуудай буржуазна, реформистска үзэл бодолой коммунистнуудай тогтууригүй хубида нүлөөлэлгын үрэ дүн болоно.

Мүнөө үеын ревизионизмын гол шэнжэнь ямар бэ? Тэрэ хадаа хамагай түрүүндэ марксизмын үндэhэ hууриhаа, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй капиталистическэ үмсэ байлгые усадхажа, тэрэниие ниитын зөөри болголгоhоо, пролетариадай диктатурын үзэл сурталhаа, мүн социалистическэ революцида, социализм болон коммунизм байгуулгада хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэ тухай hургаалhаа горьтойгоор гү, али бага зэргээршье арсажа, буржуазна демократизмын замда шэлжэн оролго болоно. Венгридэ Имре Надиин ревизионизмын тала руу шэлжэн оролго илангаяа элеэр үзэгдэжэ, тэрэ социализмын хэрэгтэ хүсэдөөр урбажа ороhон байна.

Мүнөө үеын ревизионизм пролетарска интернационализмын гол ёhонуудhаа элитээр хадууржа, социалистическэ лагериин бата нэгэдэлые hуларуулха хараа баримталжа, националистическэ замда ородог байна. Капитализмhаа социализмда орохо зарим гол шухала удха шэнжэ ба жама ёhонуудые ревизионизм арсан буруушаана. Даллес болон империализмын бусад номнолшодой зохёоhон «национальна коммунизм» гэдэг уряа социалистическэ оронуудай хани нэгэдэлые hуларуулха, тэдэниие бэе бэеднь, илангаяа Советскэ Союзда эсэргүүгээр табиха зорилготой юм. Уласхоорондын буржуазин энэ hанаашалгын ямар зорилготой байhаниинь элитэ: тэрэ хадаа дэлхэйн социализмын системые hуларуулха, капитализмын уласхоорондын байдалые hайжаруулха хүсэлэнтэй байгаа бшуу.

Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинууд мүнөөнэй ревизионизмын хорото нүлөөндэ [...] гүү тэмсэл хэжэ, тэрээндэ шанга сохилто үгэнэ [...]

27. Советскэ Союзай нүлөө ехэтэй үльгэр ж[...] Советскэ Зүүн зүгэй республикануудай hалбара[...] жэлгэ сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлдэ колониальна[...] дыданги оронуудай арадуудые зоригжуулна[...] ехэ Октябриин социалистическэ революци импе[...] лизмын колониальна системын гүнзэгы кризисэй[...] табяа, Азиин болон Африкын арадуудай богоо[...] гоhоо гараха, Зүүн зүгэй оронуудта бэеэ даа[...] бүрин эрхэтэ гүрэнүүдые байгуулха, тэдэнэй [...] яhатанай hэргэн хүгжэхэ түүхэтэ үе нээжэ үгөө.

Фашистска эзэрхэг түримхэйшүүлые бута со[...] уласхоорондын хархис хүсэнүүдые hулару[...] дэлхэйн хоёрдохи дайнай hүүлээр колониальна [...] темын кризис бүри хурсадажа, империалисти[...] дарлалтын убайгүй муухай энэ системэ арад[...] национально-сүлөөрэлгын улам ехэдэhэн тэм[...] хүсэндэ дайрагдан, hандаран унажа байна. Импе[...] листическэ ба доторой хархис феодалнуудай [...] агууехэ хитад арадай илажа, Хитадай Арадай [...] публикын байгуулагдаhан ушар колониальна с[...] мын hандаржа байhанай эли тодо жэшээ болоно[...] лониальна дулдыдалгаhаа нэгэ миллиард гурбан [...] миллион үлүүтэй хүн, тайлбарилан хэлэбэл, дэ[...] бүмбэрсэгэй хүн зоной хахадынь сүлөөржэ, [...] Инди, Индонези, Бирма, Египет, Сири гэхэ зэ[...] томо, бэеэ даанхай гүрэнүүдэй бии болоhон [...] бүхы дэлхэйн түүхэдэ шэнэ үе, Зүүн зүгэй арад[...] hэргэн хүгжэжэ, өөhэдынгөө хуби заяае бэеэ даа[...] шиидхэдэг, бүхы хүн түрэлтэнэй хуби заяа шии[...] гэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг үе болохо[...] Ленинэй урид хараhан сагай боложо байhые [...] шэлнэ.

Элдэб эсын аргаар—Азиин болон Африкын [...] сүлөөдэ дуратай арадуудта эсэргүү колониальна [...] hүжэрөөжэ, экономическа болон сэрэгэй «туhа[...] жа» үзүүлээбди гэжэ шалтаг бариад, сүлөөтэ[...] нүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсажа,—[...] ниальна системын hандаран уналгые удааруулх[...] hэн империалистическэ гүрэнүүдэй hэдэлгэнүүд[...] хын хүгжэлтые хубилгажа, тиин колониальна ё[...] римай заабол hандаран унаха байhые зайсуулж[...] дахагүй байна. Корейдэ, Индо-Хитадта, Индон[...] империалистическэ интервентнүүдтэ амжалтата[...] хилто үгтэhэн, Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэhэн а[...] французска добтолгын буруу hүрэhэн ушар импе[...] лизмын байдалай улам саашадаа hуларжа ба[...] гэршэлэн харуулна.

Нацануудай өөрыгөө тодорхойлхо ленинскэ [...] ёhонуудые эрид шууд баримталдаг Советскэ Со[...] социалистическэ бусад гүрэнүүдэй бии байhан [...] дал колониализмда эсэргүүсэн, национальна [...] даанхай байдалайнгаа түлөө бүхы дарлагдаhан [...] дуудай хэдэг тэмсэлые нилээд ехээр хүнгэдхэж[...] нэ. Мэнэ hаяхан колони, колони шахуу байhан [...] нуудай арадууд мүнөө бэеэ даагаад хүгжэхэ з[...] ороод байхадаа, империалистическэ нюуса [...] гэнүүд болон хорото аашануудта эсэргүүсэн, [...] мическа ба политическэ талаараа бэеэ даанхай [...] далаа батадхан бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэдэ [...] ветскэ Союзай болон бусад социалистическэ [...] нуудай зүгhөө үзүүлэгдэдэг hайн сэдьхэлэй дэ[...] гэдэ түшэглэхэ аргатай.

* * *

Хүн түрэлтэнэй үмэнэ шэнэ, hаруул hайха[...] нээжэ, социальна болон национально-сүлөөр[...] түлөө тэмсэлэй тугые, коммунизмын тугые дээр[...] гэhэн Агууехэ Октябриин социалистическэ ре[...] циин уласхоорондын удхашанар жэл ерэхэ [...] ехэ болоно.

Социалистическэ революци хадаа буржуазна [...] нолшодой баталан хэлэдэг шэнги гансахан лэ[...] дой туршалга» бэшэ байгаа гэжэ теоретическэ[...] дорхойлогдохоhоо гадна, харин ажабайдалаар [...] шэлэгдээ. Мүнөө Ленинэй урид хаража хэлэhэн [...] нүүд бэелжэ байна: «Манай Соведүүдэй соци[...] тическэ республика уласхоорондын социализм[...] руул одон, бүхы олон түмэн ажалшадай үмэнэ [...] болон бата бэхеэр оршохо» (Зохёолнуудай 26[...] том, 429-дэхи нюур).

Имагтал обществоёо социалистическэ ёhоор [...] хэн байгуулхадаа хүн түрэлтэниие капитал[...] хүргэhэн мухардалгаhаа гаргажа, мүнөө үедэ х[...] рэлтэнэй үмэнэ табигдаад байhан тон шухала [...] альна асуудалнуудые шиидхэжэ болохо гэжэ [...] hэн дүшэн жэлэй событинууд гэршэлэн хар[...] Имагтал социализм үйлэдбэриин хүсэнүүдэй хя[...] лашагүй үргэнөөр хүгжэхэ арга олгожо, эконо[...] ка кризисүүдые, хүдэлмэригүйдэлгые, ажал[...] ядуу байдалые, шэнэ, эгээн hандарал ехэтэй да[...] дай аюулые зайсуулжа, арадуудта бата бэхи [...] найрамдал хангажа шадаха байна. Имагтал с[...] лизм ба коммунизм наука болон техникые, лите[...] ра болон искусствые хизаарлашагүй ехээр хүгж[...] хүн бүхэнэй али бүхы талаараа болбосорхо арга[...] хэсэл хүн түрэлтэнэй үмэнэ нээжэ үгэхэ байна.

Социалистическэ болон капиталистическэ с[...] мэнүүдэй саашанхи хүгжэлтын хараа XX зуун[...] тэг дунда хүсэд элеэр харагдадаг болоо. Анх[...] урда тээнь байhан системэнүүдтэ орходоо түрүү[...] hан капиталистическэ системэ өөрынгөө хүгж[...] замые үни хада гаража дүүргээ. Мүнөөнэй ка[...] лизм хосорон hалажа, үмхирэн унажа байhан [...] тализм болоно; тэрэ хадаа мүнөө хүсэд доройт[...] муу үедөө хүрөөд, хүсэд хосорон hалаха зам[...] тогтон торонгүй ябажа байна. Тиихэдэ, залуу, [...] жа байhан социалистическэ системэ өөрынгөө [...] жэн дэбжэлгын, hалбаран бадаралгын за[...] шууд дабшажа ябана. Жэл ерэхэ тудам, табан [...] нүүдэй үнгэрхэ тудам шэнэ социалистическэ д[...] улам бүри шууд сэхээр, найдамтайгаар урагшаа[...] шаха байна.

Агууехэ Октябриин социалистическэ револю[...] 40 жэлэй ойдо бэлэдхэжэ байхадаа, хүдэлмэ[...] анги, колхозно таряашад, советскэ интеллигенци[...] мунистическэ партияа, Советскэ правительст[...] тойрон бүри нягтаар жагсана, ажахын болон [...] турна байгуулалтын бүхы hалбаринуудта шэ[...] жалта туйлажа, коммунизм тээшэ советскэ об[...] вын hүртэ дабшалгын замда шэнэ илалтануудые [...] лажа, энэ гайхамшагта hайндэрые угтаха байна.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора —32-74, отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни. сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-1[...] культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — —24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 0565. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №[...]